

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

— ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ —

ΕΤΟΣ Ζ'.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Ὀκτωβρίου 1904.

ΑΡΙΘ. 20.

ΓΡΑΦΕΙΑ	ΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑΙ	Διευθυντὴς καὶ ἐκδότης
Ὁδὸς Μπουμπουλίνης	Διὰ τὸ Ἐξωτερικόν Φρ. 20.	ΧΡ. ΚΟΝΤΑΞΑΚΗΣ
Ἀριθ. 34.	» τὴν Ἑλλάδα » 20.	
	Ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ Ἀμερικῇ . . . 25.	
Ἐπιμελητὴς τῆς Συντάξεως ΚΩΝΣΤ. ΔΥΚΟΡΤΑΣ		

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἑθνικὸν θέατρον. Ἀχιλλεὺς Μάρδας, ὁ Ἕλλην καλλιτέχνης ὑπὸ τῆς Συντάξεως. — Ὁ Πανάγιος Τάφος ὑπὸ Κ. Μητσοπούλου, καθηγ. τοῦ Ἑθν. Πανεπ. κτλ. — Θεόφιλος Καϊρῆς (ὁ αἰρετικὸς) ὑπὸ Θωμᾶ Κ. Παπαθωμᾶ, φιλολόγου (συνέχεια καὶ τέλος). — Μύρτος, Κρίνον, Ἴον καὶ Ἡλιοτρόπιον. Μυθολογικὴ τετραλογία ἐξ ἀνθέων ὑπὸ Θωμᾶ Παλμύρα. — Ἡ ποίησις τῶν Σέρβων. Νοῦς καὶ καρδιά ὑπὸ Πρεράδοβιτς, κατὰ μετάφρ. Ἀνδρέα Μαρτζώκη (συνέχεια). — Ἀνάμεσα στὰ μνήματα ὑπὸ Κ. Ζουρνατζῆ. — Ψηφιδωτὸν ὑπὸ Ν.Κ. Μακάρου κλπ. — Περὶ Κριτικῆς ὑπὸ Θεοδώρου Φλογαίτου (συνέχεια). — Ἐκ τῆς ξένης φιλολογίας. Ἡ σκούφια τῆς Παντρεμμένης ὑπὸ Catulle Mandés κατὰ μετάφρασιν Ριχάρδου Παρίση. — Ἡ ψυχὴ τοῦ Πέτρου. Διήγημα τοῦ Ὀνέ, κατὰ μετάφρασιν Κων. Ἀντ. Παπαπάνου (συνέχεια).

Οἱ κ. κ. Συνδρομηταὶ καὶ πάντες ἐν γένει οἱ ἐπιθυμοῦντες τὰ ἀποταθῶσι πρὸς τὴν Διεύθυνσιν ἢ τὴν Συντάξιν τῆς «**ΑΤΤΙΚΗΣ ΙΡΙΔΟΣ**», παρακαλοῦνται ν' ἀπευθύνωνται πρὸς τὰ γραφεῖα αὐτῆς καί μετὰ τὴν **ΟΔΩ ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΙΝΑΣ ΑΡΙΘ. 34**

Ἀκριβῶς ὅπισθεν Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου.

Μόνος ἰδιοκτήτης τῆς «**Ἀττικῆς Ἰριδος**» εἶναι ὁ κ. **Χρῆστος Κονταξάκης**.

Εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς «**Ἀττικῆς Ἰριδος**» πωλοῦνται σώματα ἄρτια παρελθ. ἐτῶν δεδεμένα καὶ ἄδετα.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΝΟΜΙΚΗΣ — Ὁδὸς Ὀφθαλμιατρείου 5.

1904

MAISON FRANÇAISE

Fournitures de Combustibles

et de

du pays et de Marseille

NICOLAS CRITICO

au de Commission et Representation

Richtim Han. N° 12.—GALATA

DEL DE LA GRANDE-BRETAGNE

and' Rue de Péra.—Constantinople

etaire—Directeur: DEMOSTHÈNES HALLAS

ος παντός ἐπαίνου ὁ καλλίστος φίλος καὶ ὁμο-

ημοσθένης Χαλλᾶς, ὅστις κατάρθωσε κυριολεκτι-

μαγεύη πάντα εἰσερχόμενον ἐν τῷ Ξενοδοχείῳ

ἀπὸ τῆς προθύμου ὑπηρεσίας, καθαριοτή-

αέρων δωματίων καὶ εὐγενεστάτου τρόπου αὐτοῦ.

ΝΤΟΠΩΛΕΙΟΝ

ΖΥΘΟΠΩΛΕΙΟΝ

ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟΝ

“ΤΟ ΤΟΥ ΝΕΔ,”

A. A. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

K. ΓΑΛΑΝΗΣ διάδοχος

Πέρα—Πλατεία Τουνέλ 'Αρ. 515.—Κωνσταντινούπολις

DÉMÉTRACOPOULO FRÈRES & Cie

Péra — Constantinople

Τὸ μόνον παντοπωλεῖν καὶ ἐδωδεμοπωλεῖον τῶν καλλίστων ὑπὸ πᾶσαν ἐποψίν ὁμογενῶν ἀδελφῶν Δημητράκοπουλου. Ἀπασα τὰ εἶδη ἐκλεκτὰ καὶ ἀρίστης ποιότητος, ὑπηρεσία δὲ προθυμοτάτη καὶ περιποιητικωτάτη.

«ΟΙ ΔΥΟ ΓΕΩΡΓΙΔΕΣ»

Τὸ μόνον ἐστιατόριον ἐν Γαλατῇ Κωνσταντινουπόλεως τῶν κ. κ. Γεωρ. Βουγᾶ καὶ Γεωρ. Μάστορη ὑπὸ τὸν τίτλον «Οἱ δύο Γεωργίδες» Rue Zoulfari N. 23. Συνιστῶμεν θερμῶς τὸ ἀνωτέρω ἐστιατόριον εἰς τοὺς διερχομένους ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ὁμογενεῖς καὶ θὰ μᾶς εὐγνωμονοῦν διὰ τὴν σύστασιν. Ἡ μαγειρική του καὶ τὸ πρόθυμον τῆς ὑπηρεσίας κυριολεκτικῶς μαγεύουσι.

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝ

θερμῶς εἰς τοὺς διερχομένους τοῦ Λαυρίου νὰ ἐπισκεφθοῦν τὸ ἐστιατόριον καὶ οἰνοπωλεῖον τοῦ καλλίστου καὶ εὐγενεστάτου φίλου μας

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΕΤΡΑΚΗ

καὶ θὰ μᾶς εὐγνωμονοῦν διὰ τὴν σύστασιν. Μαγειρική ἀρίστη, ὑπηρεσία δὲ προθυμοτάτη.

Φαρμακεμπορεῖον Γ. Φ. Βλαχάνη

Πλατεία Ὀμονοίας—Οἰκία Καυτατζόγλου

Γνήσια φάρμακα ἐκ τῶν καλλιετέρων τῆς Εὐρώπης ἔργαστῶν.

“Ολα τα μεταλλικά ὕδατα προσφατά καὶ συχνὰ ἀναγεύμενα ὡς ἐκ τῆς μεγάλης καταναλώσεως. Θερμώματα καὶ χειρουργικὰ ἐργαλεῖα. Ἀπασαί αἱ εἰδικότητες (Spécialités). “Ολαι αἱ σκευαῖται ἀραιοδουλοΝατρίου Leprinc καὶ Clin. Τεῖον ἀρίστης ποιότητος καὶ πᾶν ὅ,τι παρέχει ἡ Φαρμακευτικὴ τέχνη.

ΒΑΣΙΛΙΚΟΝ

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ

Δ. ΔΙΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

HOTEL

ROYAL

ΜΑΝΣΟΥΡΑ (ΑΙΓΥΠΤΟΥ)

Καθαριότης, περιποιήσεις καὶ ὑπηρεσία προθυμοτάτη.

ΣΗ. ΤΟΥ ΠΟΓΙΝΑΚΗΣ

Ἀλεξανδρεία=Αἴγυπτου

Κατάστημα εἰσαγωγῆς οἴνων Κρήτης, ἐλαίου καὶ σαπῶνος. Χονδρικῶς.

ΟΙΝΟΙ καὶ ΚΟΝΙΑΚ

Μυροδύφη οἶνος δετῆς ἰχματικῆς ἐπιδόρυπος.— Διαφοροὶ οἶνοι ἐπιτραπέζιοι Δεμέστιχ καὶ Καλά-βρητα πωλοῦνται χονδρικῶς καὶ λεανικῶς ἐν ΑΘΗΝΑΙΣ ὁδὸς Νίκης παρὰ τῷ κ. ΧΡ. ΣΑΚΕΛΑΡΟΠΟΥΛῳ πρακτορὶ τῆς ἐν ΠΑΤΡΑΙΣ Οἰνοποιτικῆς Ἑταιρίας ἢ «Ἀχαῖα», ἐν ΠΕΙΡΑΙΕΙ παρὰ τῷ νέῳ ἰδρυθέντι Ὑποκαταστήματι τοῦ ἰδίου κ. Σακελλαροπούλου ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Νοταρᾶ οἰκίας Σ. Γεωργακοπούλου.

Ζυθος τοῦ μεγαλειτέρου Ζυθοπωλεῖου «Zacherlrand Saltator κατὰ κιβώτια καὶ φιάλας.

Τιμολογια ἀποστέλλονται παντὶ τῷ αἰτοῦντι

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ

ΙΩΑΝ. ΧΟΪΛΑΚΗ

Eic Kafre el Zayat Egypte

Τὸ μόνον δι' ὕπνον καὶ φαγητὸν εἰς Kafre el Zayar, οὐκιστῶμεν δὲ θερμῶς εἰς τοὺς διερχομένους ἐκείθεν ὁμογενεῖς Καθαριότης καὶ περιποιήσεις ἀκρα.

Manufacture de tabacs et cigarettes Egyptiennes

GEORGE PAKIRTZI

Caire et Port-Saït, quai françois Josephe Egyse.

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΑΠΟΙΚΙΑΚΩΝ

ΚΩΝΣΤ. Π. ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΥ

Διασταύρωσις ὁδῶν Βουλῆς καὶ Μητροπόλεως

Ἄ θ ῆ ν α ς

ΜΕΓΑ ΥΠΟΔΗΜΑΤΟΠΟΙΕΙΟΝ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΚΑΤΡΑΜΑΔΟΥ

Tantah

Τὸ μόνον Ὑποδηματοποιεῖον ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς καλ. λιτεχνίας, κομψότητος στερεότητος καὶ εὐθηνίας.

ΚΑΦΦΕΝΕΙΟΝ “ΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΟΝ,,

ΕΝ ΑΤΑΛΑΝΤΗ

ΚΩΝΣΤ. Α. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Ἐν τῷ καφφενεῖῳ τούτῳ, τὸ ὁποῖον ἀμιλλᾶται πρὸς τὰ τῆς πρωτεύουσας διὰ τὴν περιποίησιν, τὴν καθαριότητα καὶ τὴν ἀρίστην ποιότητα τῶν εἰδῶν, εὐρίσκει τις ποτὰ ἀναψυκτικὰ καὶ καφφέ τῆς Μένκας καὶ ναργιλέ θεργιακλίτικο μὲ τρυμπεκὶ πρώτης ποιότητος. Οἱ ξένοι, οἱ διερχόμενοι ἐξ Ἀταλάντης, μένουν κατεγροητευμένοι ἐπισκεπτόμενοι τὸ καφφενεῖον «Βυζάντιον».

Ὁ Κύριος ARISTIDES CLAUDA

Galatz—Rumanie

Ἐπιθυμεῖ ἀνταλλαγῆν cartes Postales μὲ δατὰ Κράτη πλὴν Ρουμανίας.

Διευθυντής
ιδιοκτήτης
ΧΡ. ΚΟΝΤΑΞΑΚΗΣ

ΑΤΤΙΚΗ ΙΡΙΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ
Ὁδὸς Μπουμπουλί-
νας ἀρ. 34

ΕΤΟΣ Ζ'.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Ὀκτωβρίου 1904.

ΑΡΙΘ. 20.

Ἐπιμελητὴς τῆς Συντάξεως ΚΩΝΣΤ. ΛΥΚΟΡΤΑΣ

ΑΧΙΛΛΕΥΣ ΜΑΡΔΑΣ

Ο ΕΛΛΗΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΗΣ

ΕΘΝΙΚΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ

ΑΧΙΛΛΕΥΣ ΜΑΡΔΑΣ

Χθές ενώπιον εκλεκτοῦ ἀκροατηρίου ἐν τῷ «Παρθενῶν» ἐγένετο ἡ ὥραία καλλιτεχνική ἐσπερίς τοῦ κ. Ἀχιλλέως Μάρδα, τοῦ Ἑλλήνου καλλιτέχνη, περὶ οὗ ἡ «Ἀττική Ἱρις» ἔγραψεν ἄλλοτε τὰ δέοντα.

Ἐνθους λάτρης τῆς ἐθνικῆς μουσικῆς, ἐπὶ δεκαετίαν ὅλην ἐσπούδασε τὴν δραματικὴν ἠθοποιίαν ἐν Ἑσπερίᾳ, ἰδίᾳ ἐν Παρισίοις παρὰ τοῖς ἐξόχοις Paul Mounet, Silvain, Cuillemonet κτλ., ἀναδειχθεὶς ἀπαράμυλλος. Τὸ ὄνειρόν του ὅμως ἦτο νὰ κατέλθῃ εἰς τὴν πατρίδα του Ἑλλάδα, ν' ἀσχοληθῇ εἰς τὸ ἑλληνικὸν θέατρον καὶ κυρίως εἰς τὸ κλασικὸν δράμα, παρέχων πᾶν ὅ,τι ἐφόδιον ἀπέκτησε κατὰ τὴν πολυετῇ σπουδῇ του.

Ἐνταῦθα ὅμως φαίνεται τὸ ἔδαφος δὲν ἐκαλλιέργηθη ἐπαρκῶς πρὸς πραγματοποίησιν τοιαύτης ἀποφάσεως, καὶ οὕτως ἡ ἰδέα τοῦ ἐθνικοῦ θεάτρου φαίνεται θὰ παραμείνῃ εἰσέτι ἀνεκτέλεστος, ἀφοῦ τὴν μοναδικὴν εὐκαιρίαν τῆς καθόδου τοῦ Ἑλλήνου καλλιτέχνη δὲν ἐχρησιμοποίησαν οἱ ἀρμόδιοι ὥς ὀφείλου, καὶ οὕτω κινδυνεύει νὰ ἐκπατρισθῇ μία πολὺτιμος ἀξία συναποκομίζουσα καὶ ἐν ὄνειρον.

Ὁ κ. Μάρδας κατ' ἐξοχὴν τραγικός, ἐθανυμᾶσθαι ἐνόμιζε τίς ὅτι ἤκουε τὸν Μουνὲ Σουλὸ καὶ εἰς μερικὰς στιγμὰς ἰδίως ἀνεδείχθη ἀπαράμυλλος ἐν δυνάμει καὶ τέχνῃ ἀπαργείας τεμάχια ἐκ τοῦ Ruy-Blas, Le Roi s' amuse, Amlet. Μαρίας Δοξαπατρῇ, παρὰφρασιν ἐκ τῆς Ὁρεστείας καὶ ἐν τέλει τὸν «Βράχον καὶ τὸ Κῦμα».

Τὰ περὶ αὐτοῦ ἐξέθηκε συστήσας τὸν Ἑλληνα καλλιτέχνην ὁ πολὺτιμος ἡμῶν συνεργάτης κ. Χ. Α. Ἡλιόπουλος (Ἀλκυὼν), δι' ἀριστουργηματικῆς ὄντως εἰσηγήσεως, δι' ἧς ἀνέπτυξε τὰ κατὰ τὸ ἐθνικὸν θέατρον, ὑπὲρ οὗ καὶ αὐτὸς εἰργάσθη. Μετὰ τοῦτον λαβὼν τὸν λόγον ὁ κ. Μάρδας ἐποίησατο διάλεξιν ὡραιότατην περὶ τοῦ θεάτρου, μεθ' ὃ ἀπήγγειλε τὰ ἀνωτέρω δραματικὰ μέρη.

Τὴν διάλεξιν ταύτην, πολλοὺ λόγου ἀξίαν καὶ μεγάλου ἐνδιαφέροντος εὐτυχήσαντες ἐξαιρετικῶς νὰποκτήσωμεν, χάριν τῶν ἡμετέρων ἀναγνωστῶν, ἀρχόμεθα δημοσιεύοντες ἀπὸ σήμερον, κατ' εὐμενῇ παραχώρησιν.

Ἴδου αὕτη :

Κυρίαι, Κύριοι

Δὲν ἀποκρύπτω τὴν βαθυτάτην μου συγκίνησιν, ἀλλὰ καὶ τὴν μετ' ἐνθουσιασμοῦ ὁμολογίαν, ὅτι ὑπερφηκεύ.

μαὶ ἐμφανιζόμενος πρὸ τοῦ Ἀθηναϊκοῦ κοινοῦ, ὕστατος ἐγὼ θεράπων τοῦ φωτεινοῦ του ἰδανικοῦ.

Προσέρχομαι ὡς τέκνον τῶν παλμῶν σας, ἵνα συνεργασθῶ ὑπὲρ τοῦ Ἑθνικοῦ ὀνείρου, ὅπερ ἄλλοτε ὡς πραγματικότης ἐμεγαλουργεῖ καὶ ἐθριάμβευε.

Λησμονῶ ποῦ ἐγεννήθην καὶ τίς μ' ἐγέννησεν, ὅταν ἐνθυμοῦμαι, ὅτι ἐγεννήθην μόνον διὰ τὸ θέατρον.

Καὶ τὸ θέατρον τοῦτο, ὁ κόσμος τῶν ἐμπνεύσεων καὶ τῶν ἀληθειῶν, τῶν αἰσθημάτων καὶ τῆς δόξης, κατέστη δι' ἐμὲ θρησκεία, ἐγκρύπτουσα τὰς εἰκόνας ἐνὸς θεοῦ καὶ τοὺς κεραυνοὺς ἐνὸς δαίμονος.

Τὸ θέατρον ὅπως τὸ ἐφαντάσθη μία εὐγενὴς κοινωνία, ὅπως τὸ ἀνέδειξε μία Ἑλληνικὴ διάνοια, ὅπως τὸ ἀνεγνώρησε μία παγκόσμιος ἀνάγκη, διὰ τὴν ἡμετέραν πατρίδα δὲν εἶναι πολυτέλεια, ἡ ὁρος κοινωνικῆς ἁρμονίας ἢ τύπος ἀναπτύξεως καὶ πολιτισμοῦ, ἀλλὰ τὸ ἱερὸν κέντρον τῆς ἠθικῆς λειτουργίας τοῦ ἀτόμου καὶ τῆς πολιτείας, καὶ ὡς τοιοῦτον διὰ τὴν χώραν ταύτην, ἥτις ἐξηυγένισε καὶ ἐξηθρόπισε τὸν κόσμον ὅλον, ἐπιβάλλεται ὡς ὑπέρτατον καθήκον ὑπὲρ τῆς τιμῆς τοῦ παρελθόντος, καὶ ὡς ἀπαραίτητος ὑποχρέωσις ὑπὲρ τῶν ἐλπίδων τοῦ μέλλοντος.

Πολλὰ ἐλέχθησαν καὶ ἐγράφθησαν, πᾶμπολλα συνεζητήθησαν, ἅπειρα μέσα ἀνεπτύχθησαν ὑπὲρ τοῦ Ἑθνικοῦ ἡμῶν θεάτρου. Δυστυχῶς ὅμως, καίτοι ἐν λόγοις χιλιάδαις, τὸ μέγα ζήτημα προώδευσεν ἀρειμανίως, ἐν ἔργοις ὅμως οὐδὲν καταρθώθη καὶ οὐδεμία πραγματικὴ ἐξησφαλίσθη ἐργασία. Παρηκολούθησα μετ' ἐνδιαφέροντος τὴν πολυκύμαντον ταύτην ἐξέλιξιν καὶ μακρὰν ἡμῶν εὐρισκόμενος προσεπάθησα νὰ ἐμβαθύνω εἰς τὴν τελουμένην ἀναμορφωτικὴν ἐργασίαν. Ὁμολογῶ ὅμως εἰλικρινῶς ὅτι οὐδέποτε ἐνεθουσιάσθην ὥστε νὰ μακαρίσω τὴν εὐδαίμονα ἐκείνην στιγμὴν, καθ' ἣν θὰ ἐπειθόμην ὅτι καὶ ἡ μεγάλη πατρίς τοῦ Σοφοκλέους κέκτηται ἀντάξιον τῆς προγονικῆς εὐκλείας θέατρον. Μακρὰν ὅμως ἀπὸ τοῦ νὰ ἀπογοητευθῶ, ἀπεναντίας ἐνισχυόμην πλείοτερον, καὶ χωρὶς νὰ φεισθῶ οὐδενὸς ὅπως ἀποκτήσω ἐφόδια καὶ προνόμια, ἔσπευδον ταχὺς εἰς τὸ τέρμα τῆς πολυετοῦς ταύτης ἀνὰ τὴν Εὐρώπην σπουδῆς, ἵνα μὴ ἐπιβραδύνω τὴν καθόδόν μου ἐνταῦθα, ἐνθα ὡς μαχητῆς μὲ εἴκνε μία ἱερὰ ἐντολή, ἣν ἐνόμην ἀνέκαθεν ὅτι παρέλαβον ὑπὸ τὴν σκιὰν τοῦ ἀθανάτου βράχου.

Καὶ ἰδοὺ πλέον ἐγὼ ἐνώπιον ὑμῶν, παρεσκευασμένος καὶ ἔτοιμος πρὸς ἐργασίαν, πρὸς θυσίαν, πρὸς πᾶν ὅ,τι ζητεῖτε ἀπὸ μίαν μανιώδη λατρείαν ὑπὲρ τῆς ἀναγεννήσεως καὶ τῆς δόξης τοῦ θεάτρου.

Σὰς παρακαλῶ δ' ἵνα χρησιμοποιοῦνται ὑπὲρ ταύτης πάντα ὅσα ἀπέκτησα ὑπὲρ τῆς ὑπηρεσίας του, καὶ πρὸς τοῦτο ἐγκατέλειψα τὸ μέγιστον τοῦτο κέντρον πάσης τέχνης καὶ ἐπιστήμης, τοὺς Παρισίους· προσῆλθον δὲ ἐνταῦθα ὅπως καταθέσω πρὸ τῆς πατρῴας θυμῆς, τὰς περγαμηνὰς δι' ὧν θέλετε μὲ ἀναγνωρίσῃ ὡς θεράποντά της.

Δὲν ἐπιδιώκω στεφάνους καὶ χρυσόν· τὰ τοιαῦτα δὲν ἀνήκουν εἰς Ἑλληνα ἀφοσιωθέντα εἰς τὴν λατρείαν τῆς τέχνης· ἀλλ' ἐὰν ποτε ἡ πνοὴ τοῦ Ἀττικοῦ Ζεφύρου μοῦ κοσμήσῃ τὸ μέτωπον διὰ μιᾶς δάφνης τοῦ Ἰλισσοῦ, πεισθῆτε ὅτι τὸ πανέντιμον τοῦτο στέμμα δὲν θὰ ᾔναι ἰδικόν μου, ἀλλὰ τοῦ θεάτρου, ὅπερ εἶθε νὰ βροντοφωνήσῃ

διὰ τῶν μυσταγωγῶν τοῦ μέλλοντος πρὸς ὅλην τὴν Ἑσπερίαν, ὅτι τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα δὲν ἀπέθανεν, ἀλλ' ὅπως ὁ Παρθενὼν ὡς ἰδέα, ὡς ἥλιος, ὡς ζωὴ παρκαμένη ἀκτινοβόλος εἰς τὸν αἰῶνα, οὕτω καὶ ἐκεῖνο δὲν ἐλησμονήσῃ τὸν προσρισμὸν του, ἀλλὰ θὰ μεγαλουργήσῃ καὶ πάλιν ἀκμαῖον καὶ ἀθάνατον.

(Ἀκολουθεῖ)

Ο ΠΑΝΑΓΙΟΣ ΤΑΦΟΣ

(Π. Ε. Λ)

Η ΓΝΩΜΗ ΤΟΥ Κ. ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΥ

Βαίνων ὁ Θεάνθρωπος πρὸς τὸ φοβερὸν μαρτύριον, ὅπερ παρεσκευάζεται αὐτῷ ἐν τῇ Ἀγίᾳ Πόλει, «Ἐλάνυθεν ἡ ὥρα ἵνα δοξασθῇ ὁ Υἱὸς τοῦ Ἀνθρώπου», ἀνεφώνησε, μαθὼν ὅτι Ἑλλήνες προσῆλθον ἵνα ἴδωσιν αὐτόν.

Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης οἱ Ἀγιοὶ Τόποι ἐκηρύχθησαν Ἑλληνικὴ κληρονομία διὰ τοῦ στόματος τοῦ Σωτῆρος. Διότι τὰ θεῖα αὐτοῦ Διδάγματα προὔκειτο νὰ γραφῶσιν ἐν τῇ τελειότητι τῶν γλωσσῶν, τῇ Ἑλληνικῇ, καίτοι ἐκυριάρχουν οἱ Ῥωμαῖοι, νὰ διαδοθῶσι δὲ ἀνὰ τῇ τότε Οἰκουμένη διὰ τοῦ ἡμερωτέρου καὶ εὐγενεστέρου τῶν λαῶν, τοῦ Ἑλληνικοῦ, οὕτως τὸν πολιτισμὸν ἐπεξέτεινεν ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος μέχρι τῶν ῥοῶν τοῦ Ἰνδοῦ καὶ τῶν ἐρήμων τῆς Ἀφρικῆς.

Καίτοι δὲ ἐν τῷ τρικυμῳδὲι βίῳ τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἀλλόφυλοι καὶ ἀλλόθρησκοι ἐπέδραμον τοὺς Ἀγίους Τόπους, καὶ δι' ἀγρίων διωγμῶν καὶ ἐπαράτου δουλείας ἐπεξήτησαν νὰ καταπνίξωσι τὴν Ἀγίαν ἡμῶν Θρησκείαν, μόνος ὁ Ἑλληνισμός, πιστὸς θεματοφύλαξ τῆς Θείας Κληρονομίας, ἐπάλασεν ἐρρωμένως κατὰ τῶν βαρβάρων καὶ διέσωσεν αὐτὴν ἀλώβητον.

Παλαίων δὲ ὁ Ἑλληνισμὸς μόνος ὑπὲρ τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς προόδου τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ἐμειώθη μὲν σημαντικῶς, ἡδυνήθη ὅμως νὰ μεταδώσῃ τὰ φῶτα αὐτοῦ εἰς τὸν τότε ἐν σκοτίᾳ διατελοῦντα ἄλλον κόσμον καὶ νὰ διδάξῃ τὴν Θείαν τοῦ Χριστοῦ Θρησκείαν, ἥτις νῦν τείνει νὰ κατακτήσῃ τὸν κόσμον ὁλόκληρον.

Καὶ οὕτω, καίτοι ἀπὸ τοῦ Θείου Πάθους δέκα καὶ ἐννέα αἰῶνες παρήλθον καὶ φοβερὰς τρικυμίας διῆλθε τὸ Ἑλληνικὸν γένος, ἡ Θεία αὕτη Κληρονομία διαμένει ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ. Δόξα λοιπὸν καὶ τιμὴ εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος, εἰς ὃ ἡδόκησεν ὁ Κύριος νὰ κληροδοτήσῃ τοὺς Ἀγίους Τόπους, οὓς πάντες οἱ τῆς Ὑψηλίου λαοί, οἱ εἰς Χριστὸν πιστεύοντες, θεωροῦσιν ὡς τὴν ἱερωτάτην τῶν κειμηλίων, καὶ πρὸς οὓς ἀπὸ περάτων τῆς γῆς

προσέρχονται. ἵνα προσκυνήσωσι.

Τοιαύτην Κληρονομίαν κατέχων τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος, ὀφείλει νὰ δειχθῇ ἀντάξιον αὐτῆς δι' ἔργων, ὅσον μικρὸν καὶ ἀσθενὲς καὶ ἂν ᾔηεν ἐνώπιον τῶν ἄλλων μεγάλων Ἑθνῶν.

Ἐχει εὐγενεστάτην καταγωγὴν, ἥς μαρτύρια ὁ ἀπαράμιλλος Παρθενὼν καὶ τὰ ἄλλα κειμήλια τῆς προγονικῆς εὐκλείας, καὶ λαλεῖ τὴν γλῶσσαν τοῦ Πλάτωνος καὶ Χρυσόστομο, ἀλλὰ ἔχει ἱερὸν καθῆκον νὰ διαφυλάξῃ καὶ ἄλλα κληροδοτήματα ὑψίστης σημασίας.

Ἐκτὸς τοῦ ἐν τῷ κέντρῳ τῆς Ἑλληνικῆς Ὁρθοδοξίας πανσέπτου Ναοῦ τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας, ἔχει τὴν σπουδαιωτάτην τῶν κληρονομιῶν, τοὺς Θεοβαδίστους Τόπους, οὓς ἐκληροδότησεν αὐτῷ ὁ Σωτήρ.

Ἀλλὰ λαοὶ ἀλλόφυλοι, ὑπὸ λύσσης κατακτητικῆς κατεχόμενοι, φέροντες δὲ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστιανοῦ, ἐπιδιώκουσι διὰ παντοίων μέσων ν' ἀρπάξωσι τὴν κληρονομίαν ἡμῶν ταύτην, ἣν ἐν τῇ παρόδῳ τῶν αἰώνων ἐσεβάσθησαν οἱ βάρβαροι λαοί. Δράξ ὅμως ἐνθέων Ἑλλήνων μοναχῶν ὑπερανθρώπως ἀγωνίζεται κατὰ τῶν ἀρπακτικῶν τούτων τάσεων, πρὸς τοὺς ἀγῶνας τῶν ὁποίων σύμπας ὁ Ἑλληνισμός, ἐλεύθερος καὶ δοῦλος, πρέπει νὰ προσέλθῃ ἀρωγὸς πάσῃ θυσίᾳ.

Ὁ κώδων τοῦ κινδύνου κρούεται! Οἱ Ἀγιοὶ τόποι κινδυνεύουσι νὰ περιέλθωσιν εἰς χεῖρας ἀλλοφύλων, ἀγνωμόνων πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Ὁρθοδοξίαν!

Ὅθεν σπεύσωμεν Πανέλληνες, πλούσιοι καὶ πένητες, προσερχόμενοι ἀρωγὰ πρὸς τὸν Μακαριώτατον τῶν Ἱεροσολύμων Πατριάρχην, ἵνα σώσωμεν τὴν Θείαν ἡμῶν Κληρονομίαν, ἄλλως θ' ἀπολέσωμεν αὐτὴν ἀνεπισχεπτῇ.

Κ. Μητσόπουλος

Διευθυντὴς τοῦ Μετσοβείου Πολυτεχνείου
καὶ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου

ΠΑΡΟΡΑΜΑ

Ἐν τῷ προηγουμένῳ φύλλῳ, κατὰ παραδρομὴν, ὑπὸ τὸ δημοσίευμα: «Τὰ καθ' Ἡρὼ καὶ Λεάνδρον» ἐτέθη ἡ ὑπογραφή: **Ν. Βαλμάδης** ἱατρός, ἀντὶ τῆς ὁρθῆς: **Λουκάς Ν. Βαλμάδης** ἱατρός. Διαρθρωτέον.

Ἡ συνέχεια τῶν ῥωσσικῶν διηγημάτων «Μία μὴ τῆρ» εἰς τὸ ἐπόμενον φύλλον.

ΑΝΔΡΟΣ

Ἡ περιόδος πατρὶς τοῦ Θεοῦ Καὶ Ἦ καὶ πλείοντων ἄλλων ἐνδόξων ἀνδρῶν, διαπρεψάντων ἐν τοῖς γράμμασι καὶ ταῖς ἐπιστήμασι

Ἡ ἀνωτέρω εἰκὼν παριστᾷ τὴν περικκλειστέην ἐξοχὴν τῆς Ἀνδρου, τὰ μαγευτικὰ «Λάμυρα». Ταῦτα δ' εἶναι κατάφυτος τοποθεσία ἀπέναντι τῆς Μεθαρσῆς, ἐστολισμένη διὰ λεμονεῶν, πορτοκαλεῶν, συκῶν, δαμασκηνεῶν, ροῦδεῶν, κυδωνεῶν καὶ ὑπερυψήλων κυπαρίσσω, αἵτινες ἐν στοίχοις περιβάλλουσι τὰ πλουτῶς κερποφόρα γῆς τετράγωνα καὶ τὰς μικρὰς περιστερεωνοφόρους ἐπαύλεις, τοὺς λευκοὺς οἰκίσκους, ἅνω καὶ ἐπὶ τῶν ὁρίων τῆς Κύπριδος αἱ εἰρηνικαὶ περιστεραι πέτονται. Νερὰ ἱαματικὰ κρύα ἀρδεύουσι τὴν πλευρὰν τοῦ ὀλοβελουδίνου βουνοῦ, ἐνθα ἡ πανοραμτικὴ τάτης αὐτῆ καὶ φαντασμαγορικὴ εἰκὼν πρὸς θεῶν εὐτυχῶν, ὄντως, ὀρθοκλινῶν ἐξοπλύνεται, πλήρης θελήτρων καὶ μαγευτικοῦ φυσικοῦ μεγαλείου κατὰ τὰς πρώτας τοῦ ἔτους ὁργώσας ὥρας.

ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΚΑΪΡΗΣ*

(Ο ΑΙΡΕΤΙΚΟΣ)

(Συνέχεια καὶ τέλος)

Ε' ΜΑΘΗΤΑΙ, ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΑ,
ΘΕΟΣΕΒΙΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

Ἐκ τῶν μαθητῶν τοῦ Καίρη ἦσαν καὶ οἱ :
Θεόδωρος Π. Δηλιγιάννης, ἀρχηγὸς τῆς Ἀντιπολιτευσεως.

Πέτρος Ζάνος, ῥήτωρ καὶ συγγραφεὺς, χρηματίσας πρεσβευτὴς ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ

Νικήτας Βλαβιανός, χρηματίσας πρόξενος ἐν Βουκουρεστίῳ, βουλευτὴς κλπ.

Τῆς Καίρειος ὡσαύτως Σχολῆς μαθήματα διήκουσεν καὶ ὁ ἐκ τῶν διακεκριμένων νευρολόγων μας κ. Σιμωνίδης Γ. Βλαβιανός.

Πολλὰ ἡ φήμη περὶ Καίρη μέχρι σήμερον διακηρύττει. Οὕτω λέγεται ὅτι ὅτε καθήγεσαν αὐτὸν καὶ τοῦ ἀφῆρουν τὴν γενειάδα εἶπε: «Μήτηρ ἀφαιρεῖτε, παιδιὰ μου, ταύτην, διότι πάλιν θὰ φυτρώσῃ ἰσχυροτέρα καὶ μεγαλοπρεπέστερα». Ὅτε δὲ μαθητὴς του, φοβούμενος τὸν θάνατον, παρεκάλεν τὸν ἐξηγήσῃ πῶς ἀποθνήσκομεν, ὁ Καίρης τῷ εἶπεν ὅτι ὁ θάνατος εἶναι δυσαρμονία τις μεταξὺ σώματος καὶ φύσεως καὶ διάλυσις τοῦ ἐφθαρμένου σώματος καὶ μεταλλαγὴ βίον τῆς ψυχῆς, καὶ ἵν' ἀποδείξῃ τὴν σχέσιν μεταξὺ σώματος καὶ φύσεως ἔλαβε πτηνὸν καὶ θείς τοῦτο ἐπ' ἀεραντίαν τὸ ἐνέκρωσεν. Ἡ ἀδελφὴ του Εὐανθία ἦτο θεοσεβεστάτη καὶ ἐκάστην ἐσπέραν ἦναπτε κανδήλαν πρὸ τῶν εἰκονισμάτων· ἀλλὰ μίαν ἐσπέραν ὀργισθεὶς ὁ Καίρης, ἐπειδὴ ἦτο ἐναντίος εἰς τὰ προσφερόμενα τῷ Θεῷ ὑλικά ῥουσφέτια, τὴν ἐσβυσεν. Ἡ Εὐανθία σέ-

βουσα τὸν διδάσκαλον ἐσιώπησεν, ἀλλ' ὁ Καίρης τὴν ἐπέπληξε δοριμέως καὶ τῇ εἶπεν ὅτι δὲν ὤφειλε τὰ κρίνη μὲ τὴν κρίσιν αὐτοῦ ἀλλὰ μὲ τὴν ἰδικήν της καὶ τὴν συμβούλευσε πάλιν τὰ ἀνάψῃ τὴν κανδήλαν. Ἐντὸς τῆς φυλακῆς ἐδίδασκεν, ὅλοι δὲ οἱ ἐγκάθειρτοι καὶ αὐτὸς ὁ φρουρὸς Νικ. Βουτυρᾶς ἐπείσθησαν εἰς τὰς διδασκίας του καὶ ἔγειναν Καίρισται.

Ἦδη περαινὼν τὸν λόγον παρατίθημι θεοσεβικὰς τινὰς περιεκτικωτάτας καὶ συντόμους γνώμας αὐτοῦ εἰς Δωρικὴν διάλεκτον :

(Θεοσεβής).

§ 1. Θεὸν σέβον. 7. Ἐπὶ πάσας ἐννοίας καὶ λόγου καὶ πράξεως ἐς τὰν τοῦ Θεοῦ δόξαν ἀπόβλεπε. 10. Μνημονεύει τοῦ Θεοῦ μᾶλλον ἢ ἀναπνευστέον. 15. Ὁ μὴ ἐς Θεὸν πιστεύων νεκρὸς ἐστὶν ἐν ζῶντι σώματι. 25. Πάντα ὑπόμεινε ὑπὲρ τοῦ κατὰ Θεὸν ζῆν. 28. Θεοσέβεια ἐστὶ δᾶς θείας φύσεως μίμῃς εὐσέβεια, ἡ διὰ πάσας ἀρετὰς τῷ Θεῷ εὐαρέστασις. 35. Πᾶς ὁ βίος ἀσεβοῦς ἐν φροντίδι· ὅταν δὲ δοκῇ εἰρανεύειν, ἤξει αὐτῷ ἡ καταστροφά. 39. Ὡς περὶ ὀφθαλμὸς τεταραγμένος, οὕτω καὶ ψυχὰ, τῆς παρὰ φύσιν θολωθεῖσα δόγμασιν, οὐκ οἶα τε τὸ φῶς δᾶς ἀληθείας εἶδέναι. 49. Θεία χάρις ὁ θεοσεβὴς καὶ φωτιζόμενος καὶ ἐνισχυόμενος, προσκομίζει τῷ Θεῷ πάντα τρόπον ἐπεικειάς, πίστιν, ἐλπίδα, ἀγάπην, δικαιοσύνην, ἐγκράτειαν, ἀκαταπαύστους ἐγκαρδίους δοξολογίας καὶ εὐχαριστίας, πνευματικὰν λατρείαν ἀποπληρῶν.

(Σοφάρετος).

§ 5. Ὁ Θεὸς ἐστὶν ὁ διδάσκων τὸ λυσιτελές, καὶ ὁ δηγῶν ἐν ὁδῷ, ἡ δὲ δεῖ πορεύεσθαι. 7. Οὐδὲν ὄφελος μανθάνειν τοὺς λόγους, ἐὰν ἀπὸ τοῦ εὐάρεστος καὶ τῷ Θεῷ ἀνήκουσα **πολιτεία**· αἰτία δὲ πάντων τῶν κακῶν ἡ πλάνη καὶ ἡ ἀπάτη, καὶ ἡ τοῦ Θεοῦ ἄγνοια. 13. Ἀσοφία τὰν ψυχὰν ἐς Θεὸν ἀναγέτω. 14. Διάρρηξε τὰν ψυχὰν τῷ τοῦ Θεοῦ λόγῳ, τὸ δὲ σῶμα λιτοῖς βρώμασιν. 16. Πᾶσα ἐπιστήμη χωριζόμενα ἀρετὰς **πανουργία** καὶ οὐ σοφία ἐστίν. 26. Ἄνδρὸς ἀρετὰν οὐκ ἀρχόμεναι δηλοῦσιν αἱ πράξεις, ἀλλὰ **τελευτῶσαι** μανύουσιν. 19. Αἰρετώτερον λίθον εἰκὴ βαλεῖν ἢ λόγον. 43. Οἱ δᾶς τῶν

* Ἰδὲ προηγούμενον φύλλον (ἐν σελ. 220—221) «Ἀττικῆς Ἰριδος».

παίδων κοσμιόταδος καὶ σωφροσύνας ἀμελοῦντες πατέρες, παιδοκτόνοι τυγχάνουσι, καὶ χαλεπώτερον ἢ κείνοι, ὅσον καὶ πρὸς ψυχὰν ἡ ἀπώλεια καὶ ὁ θάνατος. 44. Ἄγών ἐστιν ὁ παρὼν βίος· ἐν δὲ τοῖς ἀγῶσιν οὐ δύναται ἀνέσεως ἀπολαβεῖν ὁ στεφανοῦσθαι μέλλων.

(Δίκαιος).

§ 9. Δίκαιος οἰκτεῖρει ψυχὰς κτηνῶν αὐτοῦ, τὰ δὲ σπλάγχνα τῶν ἀσεβῶν ἀνελεήμονα. 10. Τῷς γονεῦσιν ἀποδοῦναι ἴσας πρὸς ἴσας τὰς χάριτας ἀδύνατον· ἀντιγεννᾶσαι γὰρ οὐχ οἷόν τε. 21. Ἐσχάτα ἀδικία δοκεῖν δίκαιον εἶναι μὴ ὄντα. 38. Ἄνθρωπος δίκαιος οὐχ ὁ μὴ ἀδικῶν, ἀλλ' ὅς ἀδικεῖν δυνάμενος, οὐ βούλεται.

(Ἄγιος).

§ 7. Τοὺς λογικοὺς τῶν ἀνθρώπων αἰδώς καὶ σωφροσύνα πλεόν τῶν παρθένων κοσμεῖν ἐπίσταται. 10. Οὐκ ἔστι σοφία, οὐκ ἔστιν ἀνδρεία, οὐκ ἔστι βουλὰ πρὸς τὸν ἀσεβῆ καὶ ἐναγῆ καὶ ἀκάθαρτον. 19. Οὐδὲν οὕτως εὐφραίνει δύναται, ὥς συνειδὸς καθαρὸν. 22. Ναὸς θεοῦ ἅγιος ὁ τοῦ εὐσεβοῦς ψυχὰ, καὶ ἄριστον αὐτῷ θυσιαστήριον, καρδιά καθαρά καὶ ἄμωμος. 47. Προσευχὰ σωφροσύνας ἐστὶ φυλακτήριον, παρθενίας σφραγίς, θυμοῦ παιδαγωγία, τύφον καταστολά, μυσικακίας καθάρσιον, φθόνου καθάρσεις, εἰρήνας ἀσφάλεια.

(Ἀγάθιος).

§ 3. Ψυχὰ ἀγαθὰ εὐεργετῇ τὸν πλησίον, καὶ ἀγνωμονούμενα μακροθυμεῖ ἐπ' αὐτοῦ, καὶ πάσχουσα ὑπομένει τὰ παρ' αὐτοῦ. 6. Περί τοῦ φύσει ἀγαθοῦ ἀγαθὰ διανοῶ καὶ περί παντός ἀνθρώπου καλὰ διαλογίζομαι. 14. Ἐν ἀγαθῇ καρδίᾳ ἀναπαύεται σοφία. 20. Μὴ κωλύετωσε εὐπρέπειας ἀχάριστος. 22. Ὃς ὑπὲρ ὀρφανῶν φροντίζει, πολλῶν τέκνων κατὰ θεὸν πατὴρ ἔσται. 24. Τῷ σεβομένῳ τὸν θεὸν πάντα συνεργεῖ ἐς ἀγαθόν.

(Σθένιος).

§ 2. Ἵσθι πεποινθὼς ἐν ὅλῃ καρδίᾳ σου ἐπὶ τῷ θεῷ, ἐπὶ δὲ σὴ σοφίᾳ μὴ ἐπαίρου. 5. Ἀνδρειότερος εἶναι μοι δοκεῖ ὁ τῶν ἐπιθυμιῶν, ἢ ὁ τῶν πολεμίων κρατῶν· καὶ γὰρ χαλεπώτατον τὸ ἑαυτὸν νικᾶσαι. 10. Πάντα μὲν ἀνθρώπων ἀγαπαέον, ἐπὶ δὲ τῷ θεῷ μόνῃ τὴν ἐλπίδα θετέον καὶ ἐξ ὅλας ψυχᾶς αὐτὸν θεραπευτέον. 14. Ὃ λέγων μὴ πρόπερ τῷ δικαίῳ τὰν θλίψιν, οὐδὲν ἕτερον λέγει ἢ μὴ ἀρμόζειν τῷ ἀθλητῇ τὸν ἀνταγωνιστάν. 24. Οὐδὲν οὕτω λαμπροὺς ἀπεργάζεται καὶ ζηλωτοὺς, καὶ μυρίων ἐπιμίμησιν ἀγαθῶν, ὥς πειρασμοῦ πλήθος καὶ κίνδυνοι καὶ πόνοι καὶ ἀθυμίαι, καὶ τὸ διηρηκῶς ἐπιβουλεύεσθαι, καὶ παρ' ὧν οὐδαμῶς ἐχρῆν, καὶ πρῶτος ἀπαντα φέρειν.

(Ἀγάπιος).

§ 7. Ὃ τὸν θεὸν ἀγαπῶν πάντως καὶ τὸν ἀνθρώπον ἀγαπᾷ. 9. Ἐν παντὶ ἀδικίᾳ μὴ μανίσης τῷ πλησίον σου. 11. Ἀ τοῦ φιλοθέου ψυχὰ ἐν τῷ φιλουμένῳ θεῷ μᾶλλον, ἢ ἐν τῷ αὐτοῦ ὑπάρχει σῶματι. 12. Ὃ ὑπὲρ ἑαυτὸν καὶ ὑπὲρ πάντα τὸν θεὸν ἀγαπῶν, ἑαυτὸν δὲ ὑπὲρ τοῦ θεοῦ, καὶ πάντα ἀνθρώπων ὥς ἑαυτὸν μὲν, οὐχὶ δὲ δι' ἑαυτόν, ἀλλὰ διὰ τὸν θεόν, οὕτως ὥς δεῖ ἀγαπᾷ. 25. Φιλήδονον, φιλοσώματον, φιλοχρήματον καὶ φιλόθεον τὸν αὐτὸν εἶναι ἀδύνατον· ὁ γὰρ φιλήδονος πάντως καὶ φιλοσώματος· ὁ δὲ φιλοσώματος πάντως καὶ φιλοχρήματος· ὁ δὲ φιλοχρήματος ἀνάγκα καὶ ἄδικος· ὁ δὲ ἄδικος, ἐς τὸν θεὸν ἀνόσιος, ἐς δὲ τοὺς ἀνθρώπους παράνομος.

26. Μὴ ἔσο αὐτάρεσκος καὶ οὐκ ἔσει μισάδελφος· καὶ μὴ ἔσο φίλαντος καὶ ἔσει φιλόθεος.

(Χαρίσιος).

§ 11. Μὴ ἀναμείνης γενέσθαι χρηστὸς ἀλλ' ἥδη γενοῦ. 33. Εἰκὼν θεοῦ ἀνθρώπος εὐεργετῶν. 51. Ἐκεῖνα μόνον κερδάσομεν ὅσα ἐκεῖ παραπέμπομεν· ἐκεῖνα μόνον ὑπάρχει ἀμέτερα, ὅσα ψυχᾶς ἐστὶ κατορθώματα.

(Μακρόθυμος).

§ 4. Οὐδεμία τῶν ἀρετῶν οὕτω πέφυκε τίκτειν σοφίαν ὥς προαῦτης. 8. Μακρόθυμος ἀνὴρ πολλὸς ἐν φρονάσει· ὁ δὲ ὀλιγόφυχος ἰσχυρῶς ἄφρων. 11. Ὁργίλος εἰ, ἔσο κατὰ τῶν ἁμαρτιῶν τῶν δαυτοῦ τοιοῦτος. 18. Εἰς πλὴν κούφοτέρα γλώσσης· τό μὲν γὰρ σῶμα, ἡ δὲ ψυχὴν τιτρώσκει. 30. Ὃς φείδεται ῥῆμα προσέσθαι σκληρόν, ἐπιγνώμων.

(Αἰώνιος).

§ 4. Πρὸς ὀλίγον χρόνον ὁ κάματος καὶ ἐς αἰῶνας ἡ ἀνάπανσις. 17. Οἱ ἀνθρώποι πέρας τιμωριῶν νομίζουσι τὸν θάνατον· ἐν δὲ τῷ θεῷ δικαστηρίῳ μόλις οὕτως ἔστιν ἀρχή. 34. Ὃ σπείρων ἐς τὸ πνεῦμα ζωὴν θεριεῖ αἰωνίαν.

(Ἐνθεος).

§ 11. Ὃπον πνεῦμα θεοῦ ἐκεῖ ἐλευθερία καὶ πᾶσα ἀρετή. 15. Ὃσπερ τὰ στρουθία πτερῶν κινᾶσει μετάρσια γίνεται, οὕτω καὶ ὁ ἀνθρώπος πρὸς θεὸν ἑαυτὸν προσευχαῖς μετατίθησιν. 28. Τὸ σῶμά σου ἐπὶ γᾶς ἐνεργεῖτω ἡ δὲ ψυχὰ σου ἕλπιε παρὰ τῷ θεῷ ἔστω. 31. Οἷα ἡ προσευχὰ, τοιαῦτα καὶ ἡ ζωά· καὶ οἷα ἡ ζωά, τοιαῦτα καὶ ἡ προσευχὰ.

(Σώσιος).

§ 2. Οὐ τὸ ζῆν περὶ πλεῖστον πωταέον, ἀλλὰ τὸ θεοσεβῶς ζῆν. 26. Ψυχὴν σώματος ἀναγκαιότερον ἴσθαι. 47. Ὃσπερ τὰς ἡμέρας αἱ νύκτες διαδέχονται καὶ τὰ θέρη οἱ χειμῶνες· οὕτω πάντα κακὰ λύπαι καὶ ὀδύνη.

(Ἐπακταί).

§ 3. Καὶ ἐπιστρέψει ὁ χροὺς ἐπὶ τὰν γᾶν, καὶ τὸ πνεῦμα πρὸς τὸν θεόν, ὃς ἔδωκεν αὐτό. 6. Καὶ ὁ κόσμος παρέρχεται καὶ πᾶσαι αἱ ἐπιθυμίαι αὐτοῦ· ὁ δὲ τοῦ θεοῦ παρὼν θέλημα μένει ἐς τὸν αἰῶνα.

(Θάνατος).

§ 2. Πᾶσα σὰρξ χόρτος καὶ πᾶσα δόξα ἀνθρώπου ὥς ἄνθος χόρτου· ἐξηράνθη ὁ χόρτος καὶ τὸ ἄνθος ἐξέπεσεν. 11. Θάνατος ἀθανασίας ἀρχή, καὶ τοῖς θεοσεβέσιν αἰδίον μακαριόταδος πρόξενος.

(Κρίσις).

§ 10. Ὑπάρχει ΝΑΙ. Ὑπάρχει ΑΙΩΝΙΟΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΑ.

(Αἰωνία Μακαριότης).

§ 1. Δόξα καὶ τιμὰ καὶ εἰρήνα παντὶ τῷ ἐργαζομένῳ τὸ ἀγαθόν.

Ἀθήνησι 1904.

Θωμᾶς Κ. Παπαθωμᾶς

Φιλολόγος, ἐκ Καστορίας τῆς Μακεδονίας.

ΜΥΡΤΟΣ, ΚΡΙΝΟΝ, ΙΟΝ, ΚΑΙ ΗΛΙΟΤΡΟΠΙΟΝ

ΜΥΘΟΛΟΓΙΚΗ ΤΕΤΡΑΛΟΓΙΑ ΕΞ ΑΝΘΕΩΝ

Χωρίς νὰ εἶμαι βοτανολόγος καὶ χωρὶς νὰ ἔχω τὴν χάριν ποῦ ἀπαιτεῖ ἡ λεπτὴ ἀνθοδετικὴ τέχνη, ἐν τούτοις παρακαλῶ τοὺς ἀναγνώστας μου νὰ δεχθοῦν τὴν προσφερομένην ἀνθοδέσμη ἀπὸ μίαν μυρτούλαν, ἓνα κρίνον, καὶ ἓνα μενεξέν, μαζὶ μὲ τὰ ὅποια συνέδεσα καὶ ἓνα ἡλιοτρόπιον, καὶ τῶν ὁποίων θὰ σὰς ἐκθέσω τὴν μυθολογικὴν καταγωγὴν.

Ἡ Μύρτος

Ἡ μύρτος ἀπὸ τῶν παναρχαίων χρόνων ἦτο ἀφιερωμένη εἰς τὸν ἔρωτα καὶ τὴν δόξαν, ἔνεκα τῆς λεπτότητος τοῦ ἀρώματός της ἀναμφιβόλως καὶ τῆς τρυφερότητος τοῦ φυλλώματός της, ἔνεκα τῆς ἀγνῆς καλλονῆς τῶν ἀνθῶν καὶ τῆς λιγυρότητος τῶν ἐπιμήκους σχήματος κλάδων αὐτῆς, ἐξ ὧν εὐκόλως πλέκονται ἐπικοσμήματα φυλλάδων καὶ στεφάνων. Ἀλλ' ἴσως καὶ διότι φύσει αὐξάνει εἰς μέρη πολὺ θερμὰ καὶ ἀμώδη, μακρὰν τῶν ἄλλων φυτῶν μονήρης θάλλουσα ἢ μυρσίνη καὶ μόνῃ αὐτῇ θέλουσα νὰ βασιλεύῃ ἐπὶ τοῦ ἑαυτῆς ἐδάφους. Ἡ εἰκὼν αὐτῆς, ὡς βλέπετε, θαυμαστὴ ἀληθῶς κ' ἐναργῶς ἀναπαριστῶσα τὴν τυραννικὴν κυριαρχίαν τοῦ μικροῦ ἐκείνου, ὅσον καὶ ἀνικῆτον θεοῦ, τοῦ ὁποίου σύμβολον εἶνε ἡ μύρτος.

Παρὰ τοῖς ἀρχαίοις οἱ ἐκ μυρσίνης στέφανοι ἐκαλοῦντο ν α ν κ ρ α τ ῖ τ α ι, τοῦ δὲ ὀνόματος τούτου ἡ μυθολογικὴ καταγωγὴ ἔχει ὡς ἐξῆς : Ὁ Ἡρόστρατος, ἔμπορος ἐκ Ναυκράτου, ἐταξείδεν ποτε συνεπιφέρων καὶ μικρὸν τῆς Ἀφροδίτης ἀγαλμάτιον. Κατὰ τὸν διάπλουν περιπεσόντες εἰς τρικυμίαν δεινὴν, οἱ ναυβάται συμπληττήρες τοῦ Ἡροστράτου ἐπεκαλέσθησαν μετ' αὐτοῦ τὴν ἀρωγὴν τῆς θεᾶς, ἣν εἰκόνιζε τὸ ἀγαλμάτιον, ἡ δὲ Ἀφροδίτη, ἐνωτισθεῖσα αὐτῶν καὶ εὐνοήσασα εἰς τὰς προερχάς των, κατέπαυσε τῶν κυμάτων τὸν ἄγριον σάλον κ' ἔκαμε ν' ἀναβλαστήσῃ ἐκ θαύματος καὶ ἐντὸς καὶ πέριξ τοῦ πλοίου ἄπειρος πληθὺς μύρτων εὐωδῶν πλουσίως ἡνθισμένων, ἐξ ὧν τὸ πλήρωμα καὶ οἱ ἐπιβάται πλέξαντες στεφάνους ἐκόσμησαν τὰς κεφαλὰς των καὶ ἔθυσαν ἀφρόνους σπονδὰς πρὸς τιμὴν τῆς Κύπριδος εὐδοκωθέντες εὐτυχῶς εἰς Ναύκρατον τῆς Αἰγύπτου. Ἐκεῖ ὁ Ἡρόστρατος ἀφίερωσε τότε ἀγαλμάτιον καὶ τὰς μύρτους εἰς τὸν ἐκεῖσε ναὸν τῆς Ἀφροδίτης καὶ παραθέσας δεῖπνον μεγαλοπρεπὲς διένειμεν εἰς τοὺς συνδαιτυμόνας στεφάνους ἐκ μύρτου, οἵτινες ἔκτοτε ν α ν κ ρ α τ ῖ τ α ι ἐκλήθησαν. Καὶ ἄλλως δὲ ἡ Ναύκρατος, κατὰ τὴν μυθολογίαν, μεγάλως τὸ πάλαι ἐσεμνύνετο ἐπὶ τῇ κατοχῇ θαυματουργοῦ τινος εἰκόνης τῆς Ἀφροδίτης.

Ὁ Πανσάνιος διηγεῖται, ὅτι ἡ Ἀφροδίτη εἶχεν ἐν Τήμῳ (τανὺν Μνενεμένη) τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἀγαλμα ἐκ θαλασῆς καὶ χλοανθοῦς μυρσίνης πεποιημένον, ὅπερ ὁ Πέλωψ, προδυνσωπούμενος τὴν θεὰν ταύτην καὶ τὸν γάμον τῆς Ἰπποδαμείας ἐξαιτούμενος, ἀνέθηκεν αὐτῇ : «.... διαβάντι δὲ Ἐρμον ποταμὸν Ἀφροδίτης ἀγαλμα ἐν Τήμῳ πεποιημένον ἐκ μυρσίνης τεθελύας ἀναθεῖναι δὲ

Πέλοπα αὐτὸ παρειλήφμεν μνήμη προΐλασκόμενόν τε τὴν θεὸν καὶ γενέσθαι οἱ τὸν γάμον τῆς Ἰπποδαμείας αἰτούμενον». (Παυσ. Βιβλ. Ε' 13).

Ὁ αὐτὸς συγγραφεὺς ἀναφέρει καί, ὅτι, παρὰ Τροϊζηνίοις ὑπῆρχε μυρσίνη ἔχουσα ἅπαντα τὰ φύλλα της τετυπημένα· ὅτι, δὲν ἦτο καὶ πρότερον τοιαύτη, ἀλλ' ἡ Φαίδρα ἐξ ἐρωτικῆς ἀγωνίας διὰ τὸν Ἰππόλυτον, καὶ ἀπελπισ διατελοῦσα, τὴν διετύπησεν οὕτω διὰ τῆς περόνης τῆς κόμης της.

«Καὶ Φαίδρα... εἶδεν Ἰππόλυτον... μυρσίνη δὲ ἔστι Τροϊζηνίοις τὰ φύλλα διὰ πάσης ἔχουσα τετυπημένα· φῦναι δὲ οὐκ ἐξ ἀρχῆς αὐτὴν λέγουσιν· ἀλλὰ τὸ ἔργον γεγενῆσθαι τῆς ἐς τὸν ἔρωτα ἄσσης καὶ τῆς περόνης, ἣν ἐπὶ ταῖς θριξίν εἶχεν ἡ Φαίδρα». (Βιβλ. Α' 22).

Οἱ Ρωμαῖοι ἀνῆγειραν ναὸν τῷ Ρωμύλῳ ὑπὸ τὸ ὄνομα Κυρίνου θεοῦ τῶν Σαβίνων, ὅστις καὶ ἀνθρωπομορφῆται ἐπὶ τῆς ὑπατείας τοῦ Λουκίου Παπερίου Κούρσαρος τῷ 306 π. Χ., ὅποτε καὶ ἐφάνη ἐν Ρώμῃ τὸ πρῶτον ἡλιακὸν ὥρολόγιον. Πρὸ τοῦ ναοῦ τούτου ὑπῆρχον δύο μύρτοι, ἐξ ὧν ἡ μία ἐκαλεῖτο δ η μ ο τ ι κ ῆ καὶ ἡ ἄλλη ε ὑ γ ε ν ι κ ῆ, ἐκ δὲ τῆς σχετικῆς αὐξήσεως ἢ χανόντης αὐτῶν ἐξηγγέλλετο δῆθεν ἡ ὑπεροχὴ καὶ ἐπικράτης τῆς μιᾶς ἢ τῆς ἐτέρας μερίδος τῶν πολιτῶν, διηρημένων ὡς γνωστόν, εἰς π λ η β ε ῖ ο υ ς καὶ πα τ ρ ι κ ῖ ο υ ς, χ υ δ α ῖ ο υ ς καὶ εὐγενεῖς !

Καὶ τέλος, ἡ μυρσίνη θάλλει καὶ αὐτὴ πλουσίως εἰς τοὺς νεωτέρους ποιητικοὺς ἀνθῶνας, ἀπέραντοι δ' ἐκτάσεις μυρσινῶνων ἔχουν τὸ ἀτύχημα νὰ μὴ λεηλατῶνται μόνον πρὸς διακόσμησιν κινῶν καὶ θυρῶν ἀπὸ τοὺς ἐπιτρόπους τῶν ἐκκλησιῶν καὶ ἀπὸ τὰς ἀγγραφίας τῶν ἐν Ἀθήναις ἐδρενόντων στρατιωτικῶν σωμάτων κατὰ τὸ Ἅγιον Πάσχα, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ λεγεῶνας, ἀλλοίμονον, ἀμύσων στιχορῶν καπηλευομένων καὶ τὸν ἔρωτα καὶ τὰς μούσας.

Τὸ Ἡλιοτρόπιον.

Τὸ γνωστὸν φυτὸν, λατινιστὶ «Corona Solis» ὑπὸ δὲ τοῦ περικλεοῦς φυσιογράφου τῆς Σουηδίας Λινναίου «Ἡλιάνθεμον» καλούμενον. Τὸ ἄνθος αὐτοῦ κλίνει πάντοτε πρὸς τὸν ἥλιον, ἡ δὲ μυθολογία τὸ φαινόμενον τοῦτο ἀποδίδει εἰς τὸ πρὸς τὸν θεὸν τοῦ φωτός ἔσσει ἀναλλοιώτως διατηρούμενον αἶσθημα τῆς εἰς ἡλιοτρόπιον μεταμορφωθείσης νύμφης Κλυτίας.

Ἡ Κλυτία, θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος, ἦτο ἐρωμένη τοῦ Ἀπόλλωνος, ὅστις ὅμως μετ' οὐ πολὺ ἐγκαταλείψας αὐτὴν ἡγάπησε τὴν ἀδελφὴν της Λευκοθέαν. Ἡ Κλυτία, περιαλγὴς ἐπὶ τῇ ἐγκαταλείψει, ἐν τῷ ἀπελπισμῷ της ἀπέσχε πάσης τροφῆς κ' ἐτελεύτησεν ἔχουσα τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀκατάπαυστα ἐστραμμένους πρὸς τὸν ἥλιον, μέχρις οὗ ὁ Ἀπόλλων μετεμόρφωσεν αὐτὴν εἰς ἡ λ ι ο - τ ρ ὀ π ι ο ν.

Μία τῶν ὥραιότερων ἀρχαίων προτομῶν παριστᾷ τὴν Κλυτίαν κατὰ τὴν στιγμήν τῆς μεταμορφώσεως ταύτης. Τὸ στήθος της περικυκλοῦται ἤδη ὑπὸ τῶν πετάλων τοῦ ἄνθους, ἡ δ' ἐπὶ τοῦ προσώπου της ἐκδηλουμένη ἀλλοίωσις εἶνε ἀφράστως θαυμασία. Τὸ πᾶγκαλον τοῦτο ἀριστοῦργημα, κατὰ τινα Ἀγγλὸν συγγραφέα, ἐσώζετο ἐν Λονδίῳ καὶ ἐν τῷ Μουσείῳ κυρίου τινος Towshend

μέχρι τοῦ 1791. Ἀρὰ γε, σφύζεται μέχρι τῆς σήμερον καὶ ποῦ;

Περὶ τοῦ ἡλιοτροπίου ὁ φυσιολόγος Bomare, λέγει, ὅτι κατὰγεται ἐξ Ἀμερικῆς. Ἀλλ' οὐδὲν σφαλερώτερον τοῦτου, ὥς ἐκ τῆς ἑλληνικῆς μυθολογίας τεκμαίρεται.

Ἰησουΐτης συγγραφεὺς ἀναφέρει τὸ ἐξῆς σύμβολον· «Ἡλιοτρόπιον μετὰ τῶν λέξεων· Il suit les mouvements du Soleil» ἥτοι «ἀκολουθεῖ τὰς κινήσεις τοῦ ἡλίου» σύμβολον παρεμφερὲς πρὸς τὸ τοῦ Δουδοβίκου ΙΔ', ὅστις, ὥς γνωστόν, ἔσχεν ὡς σύμβολον τὸν ἥλιον.

Οἱ δὲ ἀρχαῖοι παρίστανον πρὸς τούτοις προσωποποιημένον καὶ τοῦ ἀνθρώπου τὸ φυσικὸν ἐνστικτον ὑπὸ τὴν μορφὴν νέου, ὅστις ἐφαίνεται νὰ τρέχῃ ἔχων τὸ πρόσωπον κεκαλυμμένον καὶ κρατῶν ἄνθος ἡλιοτροπίου.

Σήμερον τὸ ἄνθος τοῦ ἡλιοτροπίου παίζει μέγαλον ῥόλον εἰς τὰ ἀρχαῖα ζωγραφήματα.

Τὸ κρίνον.

Κατὰ τὴν μυθολογίαν τὸ κρίνον ἐγεννήθη ἐκ τοῦ γάλακτος τῆς Ἥρας, εἰς ἣν καὶ ἦτο ἀφιερωμένον, ὥς τὸ σύμβολον τῆς ἀγνότητος. Ἀλλὰ καὶ ἡ Ἀφροδίτη, ἡ προσαγορευομένη Οὐρανία, ἐν ᾗ περιπτώσει ἐμπνέει ἔρωτα ὅλως καθαρὸν καὶ πάσης σατανικῆς φαντασίας ἀπηλλαγμένον, παρίστατο κρινοφόρος ἐν μέσῳ οὐρανοῦ καὶ τὸ ἥμισυ τῆς κεφαλῆς ἔχουσα κεκρυμμένον ἐντὸς νεφελῶν, κρατοῦσα δὲ ἐν μὲν τῇ δεξιᾷ κρίνον, ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ διαβήτην καὶ σφαῖραν.

Τὸ ὄνομα τοῦ κρίνου εὐρεῖται καὶ ὡς χριστιανικὸν ὄνομα γυναικός, διότι Σοὺσάννη εἶνε λέξις ἑβραϊκῆ σημαίνουσα κρίνον.

Ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας Δουδοβίκος δ' Θ', ὁ καὶ Ἅγιος Δουδοβίκος, εἶχεν ὡς σύμβολον ἐν λευκάνθεμον (Marguerite, ἐξ οὗ καὶ τὸ ὄνομα «Μαργαρίτα») καὶ κρίνα, πρὸς δῆλωσιν τοῦ ὀνόματος τῆς βασιλείας συζύγου του καὶ τῶν ἐθνοσήμεων τῆς Γαλλίας. Πρὸς τοῦτο ἔφερε δακτύλιον παριστῶντα ἐν σμάλτῳ ἀναγεγλυμμένην στεφάνην κρίνων καὶ λευκανθέμων. Ἐπὶ δὲ τῆς σφενδόνης τοῦ δακτυλίου ἦτο ἐγκεχαραγμένος σταυρὸς ἐκ σαρφείρου μὲ τὴν ρῆσιν :

«Hors cet anneau pourrions-nous trouver amour?»

ἥτοι : «Ἐκτὸς τοῦ δακτυλίου τούτου θὰ ἠδυνάμεθα νὰ εὑρωμεν ἔρωτα;»

Καὶ ὅντως ὁ δακτύλιος αὐτὸς τὸν εἶχε συνδέσει μὲ ὅ,τι προσφιλέστερον ἐκέκτητο ἐν τῷ κόσμῳ, μὲ τὴν θρησκείαν, μὲ τὴν Γαλλίαν καὶ μὲ τὴν σύζυγόν του.

Διὰ τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος τὸ κρίνον εἶνε σύμβολον διττόν, προσφερόμενον οὐ μόνον διὰ χειρὸς τοῦ Ἀρχαγγέλου Γαβριὴλ τῇ Παρθένῳ Μαρίᾳ, ἀλλὰ καὶ τῇ ἀθανάτῳ θεᾷ Ἐλευθερίᾳ.

Τὸ Ἴον.

Ὁ κραταῖος Ἀτλας ὁ βασιτάζων ἐπάνω εἰς τοὺς εὐρεῖς ὤμους του τὸν πόλον εἶχε θυγατέρα τὴν θαυμαστήν Ἴαν, ἡ ὁποία, φεύγουσα τὴν καταδίωξιν τοῦ ἐρασθέντος αὐτῆς Ἀπόλλωνος, μετεβλήθη εἰς Ἴον (μενεξέν).

Ὁ Γάλλος ποιητὴς Ropin ἐν τῷ περὶ Κήπων ποι-

ήματι του λέγει, ὅτι, ἡ Ἴα, ἣν αὐτὸς καλεῖ Ἰάνθη, ἦτο μία τῶν νυμφῶν τῆς Ἀρτέμιδος, ἥς ἠράσθη ὁ Ἀπόλλων. Ἀλλ' ἡ Ἀρτεμις, ἡ παρθενικὴ θεὸς, θέλουσα νὰ θεραπεύσῃ τὸν Ἀπόλλωνα ἀπὸ τὸ πάθος του, δέχυσεν ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς Νύμφης τῆς τὴν χροιάν τοῦ Ἴου, μετὰ μικρὸν δὲ καὶ αὐτὴ ἡ Νύμφη μετεμορφώθη εἰς Ἴον. Ἐπειδὴ δὲ ἡ Ἰάνθη διέφυγε τὴν καταδίωξιν τοῦ Ἀπόλλωνος, διὰ τοῦτο καὶ τὸ ἄνθος διετήρησε τὴν παρθενικὴν αἰδῶ καὶ κρύπτεται ὑπὸ τὸ φύλλωμά του.

Κατὰ τὴν μυθολογίαν ἡ Περσεφόνη ἠρπάγη ὑπὸ τοῦ Πλούτωνος, ἐν ᾗ ἔδρεπεν ἴα καὶ ναρκίσσους.

Διόδωρος ὁ Σικελιώτης ἀναφέρει περὶ τῶν ἰων τὰ ἐξῆς : «Ἰὰ δὲ ἴα, καὶ τῶν ἄλλων ἀνθῶν τὰ παρεχόμενα τὴν εὐωδίαν, παραδόξως δι' ὅλου τοῦ ἐνιαυτοῦ παραμένειν θάλλοντα καὶ τὴν ὅλην πρόσσιν ἀνθηρὰν καὶ ἐπιτερετὴ παρεχόμενα». (Βιβλ. Ε' Κεφ. Ζ').

Κατὰ δὲ τοὺς πρὸς τιμὴν τῆς θεᾶς Χλωρίδος τελευμένους ἀγῶνας ἐν Ρώμῃ ὡς ἐπαθλον ἐδίδετο τοῖς νικηταῖς Ἴον χρυσοῦν.

Γαλάτης ποιητὴς ἐκ τῶν παλαιότερων ἐν προσωποποιήσει τοῦ Ἴου παριστᾷ τοῦτο ἀποτενόμενον πρὸς ὥραϊαν παρυσινήν καὶ λέγον εἰς αὐτήν :

«Franchise d'ambition jeme cache sous l' herbe
Modeste en ma couleur, modeste en mon séjour ;
Mais si sur votre front je puis me voir un jour,
La plus humble des fleurs sera la plus superbe».

Ἡ δὲ περίφημος κυρία Σεβινιὲ εἰς τὰς ἐπιστολάς της προσαγορεύει πάντοτε τὴν κυρίαν δὲ Λαβαλλιέρ ταπεινὸν ὅν τῆς Ἴον. Χαριτωμένον, πράγματι, ἐπώνυμον διὰ πᾶσαν κυρίαν (ἐκτός, ἐννοεῖται, ἐκείνων, αἱ ὁποῖαι ἐξ ὅλων τῶν ἀνθῶν συγγενέουσι περισσότερον πρὸς τὰς δεινρομολόχας ἢ τὴν ἀκαλύφην!)

Ὁ διάσημος ἐκ Πανσυλβανίας βοτανικὸς Ἰωάννης Βερτοράμ τό, ὅτι κατέστη εἰς τῶν σοφοτέρων βοτανολόγων, τὸ ὀφείλει εἰς τὸν ἔρωτα, ὃν τοῦ ἐνέπνευσεν ἡμέραν τινα ἐν Ἴον, ὅπερ εὗρεν ἐν τῷ ἀγρῷ του.

Διὰ τὴν περίφημον ἠθοποιὸν Clairon, εἰς τὴν ὁποίαν ὅλοι οἱ σύγχρονοὶ τῆς Γάλλοι ποιηταὶ τοῦ ΙΗ' αἰῶνος καὶ πρὸ πάντων ὁ Βολταῖρος ἀπένειμε φόρον σεβασμοῦ διὰ τὴν τέχνην της καὶ λατρείαν διὰ τὴν καλλονὴν της, διηγούνται, ὅτι, ἐμπαθῶς ἠγάπα τὰ ἴα, ὅτι δὲ εἰς ἐκ τῶν φίλων καὶ θαυμασιῶν της ἐκαλλιεργεῖ χάριν αὐτῆς ἴα καθ' ὅλον τὸ ἔτος καὶ προσέφερεν εἰς αὐτήν ἀνὰ μίαν ἀνθοδέσμην ἰων κατὰ τὴν ἐναρξιν ἐκάστης τῶν τεσσάρων ἐποχῶν. Τὸ τοιοῦτον διήρκεσεν ἐπὶ ὀλόκληρα τριάκοντα ἔτη, ἡ δὲ Κλαιρὸν ἐγνώμονοῦσα συνήθειζε ν' ἀποφυλίσῃ τὰ ἴα ταῦτα καὶ νὰ κατασκευάζῃ ἀφῆρημα, ὅπερ ἐρρόφα, ὡς ἀφῆρημα τείου.

Ἄλλη διάσημος παρυσινὴ κυρία ἔσχεν ὡς σύμβολόν της τὸ Ἴον μετὰ τῶν λέξεων : «Il faut me chercher», ἥτοι : «Πρέπει νὰ με ζητήσῃς», δι' ὧν ὑπονοεῖται ἡ ἀγνή ταπεινότης καὶ συστολὴ τοῦ Ἴου.

Τέλος δὲ, ἐκ τοῦ Ἴου καὶ τὸ κλεινὸν τῆς Παλλάδος Ἄστν ἐπωνομάσθη Ἰοστέφανον, χάρις εἰς τὸ μοναδικὸν φαινόμενον τοῦ μενεξεδένιου ἀρχαροῦφοῦς πέπλου, ὅστις ἀπλοῦται ἀπὸ τοῦ Ὑμηττοῦ κατὰ τὰς θεοσεσίας Ἀττικὰς δύσεις.

Θωμᾶς Παλμύρας

Η ΠΟΙΗΣΙΣ ΤΩΝ ΣΕΡΒΩΝ

(Συνέχεια ἔδε ἀριθ 6)

VIII

—Εἰς τὸν κόρφο σου, παρθένα, τ' ἔχεις καὶ μοσχοβολᾷ,
Τ' εἶν' ἐκεῖνο, ποῦ εὐωδιάζει καὶ μοῦ εὐφραίνει τὴν καρδιά;
Μήπως εἶνε νερατζάνθη, μήπως κοῦβεις γιασεμί,
Ποῦ μυρίζει, σὰν σιμόνω, τὸ χυτὸ σου τὸ κορμί;
—Νέε μου, ἐκεῖνο, ποῦ εὐωδιάζει, καὶ σοῦ εὐφραίνει τὴν
Δὲν εἶν', ὅχι, νερατζάνθη, δὲν λογιέται γιασεμί. [ψυχή,
Εἶν' ἀγνόητος μοσσιάδα, εἶνε κόρης εὐωδιά,
Εἶνε ἄγκιχτο λουλουδι, ποῦ τὸ κράζουν παρθεσιά.

(δημοτικόν)

IX

Ο ΝΟΥΣ ΚΑΙ Η ΚΑΡΔΙΑ

«Στὴν κεφαλὴ θρονίζομαι,
Στὸ στῆθος σὺ καθίζεις·
Σύχασε πιά, προσκύναμε
Καὶ μὴ μὲ βασανίζης.»

Εἰς τὴν Καρδιά, ἐπερήφανος,
Ἔτσι πικρὰ μιλοῦσε
Ὁ Νοῦς, ἀπὸ τὸ θρόνο του,
Καὶ τὴν περιφρονοῦσε.

Κ' ἐκείνη : «Οἱ βράχ' ὑψόνονται
Στὴ θάλασσα—ἀπαντάει·
Καὶ πότε, πές μου, ἡμπόρεσαν
Οἱ βράχοι, τὸν ρωτάει,

Τὸ κῶμα νὰ ἐμποδίσουνε,
Στὴ θάλασσα νὰ εἰποῦνε,
Νὰ πάψουν πιά ἑστὰ πόδια τους
Ν' ἀφρίζουν, νὰ χτυποῦνε;

Τὸ θανμαστό σου εὐλόγησε,
Ὁ Πλάστης, μεγαλεῖο·
Ἄρχε ψηλά ἑστὸ θρόνο σου,
Στ' ἀνθρώπινο κρανίο,

Ἀλλὰ τὰ δικαίωματα
Σέβου κ' ἐσὺ τὰ ξένα·
Μὴν ὑπερηφανεύεσαι,
Ὅταν ἡμιλῆς ἑς ἐμένα.

Ἐψόνεσαι ἀπ' τοὺς κτύπους μου
Γνώρισε, μάθε, Νοῦ,
Πῶς ὅτι ἀπὸ ταῖς φλόγες μου
Ἐσύ σαι φῶς Θεοῦ.

(ἀκολουθεῖ)

(Πρεράδοδατς).

Ἀνδρέας Μαρτζώκης.

ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΑ ΜΝΗΜΑΤΑ

Κανείς δὲ μὲ ρωτάει ποῖε γιὰτὶ βαρὺ στενάζω
Γιὰτ' ἀπ' τὰ βάθη τῆς καρδιάς ἐν ὄχ! μεγάλο βγάζω
Καὶ δὲν μπορῶ νὰ κοιμηθῶ, τῆς νύχτες μόνος τρέχω,
Σὰν νυχτοπούλι, ἢ ξωτικό, κ' ἀνάπανσι δὲν ἔχω.

Καὶ κάποτε ἢ ἐνθύμητι μὲ φέρνει σ' ἓνα μνημα,
Ὅπου σκεπάζει μὰ ὁμορφιά, τοῦ μαύρου χάρου θῦμα.
Καὶ γονατίζω ἔμπρὸς σαυτό, τὸ μάρμαρο ἀγκαλιάζω,
Φιλῶ τὴν πλάκα, τὸ σταυρό, καὶ κλαίγω καὶ στενάζω.

Γιὰ μὰ στιγμὴ μοῦ φαίνεται πῶς τὴν θωρῶ ἔμπροστά μου,
Καὶ πῶς μοῦ ῥίχνει βάλσαμό στὸν πόνο, στὴν καρδιά μου·
Θέλω δυὸ λόγια νὰ τῆς πῶ, τὸ στόμα μου ἀνοίγω,
Μὰ ξάφνου σιρέφω γύρω μου καὶ μνημάτα ξανοίγω.

Καὶ πάλι ἀπελπίζομαι, κ' ἔτοι περᾶ ὁ χρόνος
Καὶ πάντα μόνος περπατῶ καὶ κουβεντιάζω μόνος.
Καὶ συλλογιέμαι κάποτε, τάχα δὲν εἶναι κοῦμα,
Νὰ μὴν εὐρίσκομαι κ' ἐγὼ μέσα στὸ ἴδιο μνημα;

Κ. Ζουρνατζῆς

ΨΗΦΙΔΩΤΟΝ

Ἡ εὐτυχία

Σ' τὰ χεῖλη εἰλικρίνειαν
καὶ ἀγάπην ἑς τὴν καρδίαν
ἂν ἔχῃς ἐν τῷ βίῳ σου
θὰ ζήσῃς μ' εὐτυχίαν.

Ν. Κ. Μάκαρος

*
* *

Ἄν εἶς ἀργὸς στὸ δρόμο σου καὶ γρήγορος στὸ γέμα,
Τρῶγε μὲ τὰ ποδάρια σου καὶ τρέχα μὲ τὸ στόμα.
(Μετάφρασις ἀρχαίου ἀποφθέγματος ὑπὸ Θ. Κ. Παπαθωμᾶ.)

*
* *

Καὶ ἀνῆκει καὶ προσήκει καὶ ἀρμόζει, χρῆ, καὶ δεῖ
Στὸ σχολεῖο νὰ υπάγῃ γιὰ νὰ μάθῃ τὸ παιδί.
(Ἐκ τῶν τοῦ Σοφοκλέους Καρυῶδη.)

*
* *

Ἐπιγραμματα

Ἐνθάδε κεῖτ' ἢ σύζυγός μου·
κεῖται δὲ κατ' εὐτυχίαν
καὶ διὰ τὴν ἰδικήν της
κ' ἰδικήν μου ἡσυχίαν.

(Ἐκ τῶν τοῦ Δημητρίου Σπουδίτου)

ΠΕΡΙ ΚΡΙΤΙΚΗΣ

ΥΠΟ

ΘΕΟΔΩΡΟΥ Ν. ΦΛΟΓΑΙΤΟΥ

(Συνέχεια)

Ῥητορικὰ Συγγράμματα

Ἀφθονον ὕλην εὐρίσκει ἡ ὑψηλότερα κριτικὴ καὶ εἰς τὰ ῥητορικὰ συγγράμματα. Μετὰ τὸν θάνατον τῶν ἐνδοξῶν ῥητόρων ἐν Ἑλλάδι καὶ ἐν Ῥώμῃ ἐγεννήθησαν οἱ πολυάριθμοι σοφισταί, οἵτινες ἤνοιξαν πολυάριθμα σχολεῖα ῥητορικῆς, ὅπου κατεγίνοντο εἰς ῥητορικὰς μελέτας, μιμούμενοι τοὺς παλαιούς, καὶ ἐν οἷς οὐχὶ σπανίως μετ' ἱκανῆς δεξιότητος προσήγγιζον τὸν τρόπον τῶν ἀρχαίων. Ὅθεν, ὅτε κατὰ κανόνα ὅμοιοι λόγοι ἐπραγματεύοντο ὁμοίως ὑποθέσεις, καὶ τοῦτο ἐν ὀνόματι παλαιοῦ ῥήτορος, αὐτὸν ἐκφωνήσαντος δῆθεν, συνέβαινεν ὥστε τοιοῦτοι λόγοι μετέπειτα ἐνηριθμοῦντο εἰς τὰ γνήσια τούτου συγγράμματα. Οὕτω συνέβη εἰς Δημοσθένη, Λυσίαν, Κικέρωνα κτλ.

Ἱστορικὰ Συγγράμματα

Τὸ αὐτὸ συνέβη καὶ εἰς τὰ ἱστορικὰ συγγράμματα. Γνωστὸν ὅτι ἐν ὀνόματι τοῦ Ἡροδότου φέρεται τὸ καὶ νῦν σωζόμενον ποίημα *Ἐξήγησις περὶ τῆς Ὀμήρου γενέσεως καὶ βιοτῆς*. Γνωστὴ ἡ ἔρις περὶ τῶν Ἑλληνικῶν τοῦ Ξενοφῶντος, περὶ τῆς τοῦ αὐτοῦ Ἀπολογίας τοῦ Σωκράτους καὶ ἡ ἀμφιβολία περὶ τοῦ ὁγδοοῦ βιβλίου τοῦ Θουκυδίδου καὶ περὶ πάντων σχεδὸν τῶν ἄλλων τοῦ Ξενοφῶντος, ἐξαιρουμένων τῶν Ἀπομνημονευμάτων καὶ τῆς Κύρου Παιδείας, καὶ ταύτης πάλιν ἐξαιρουμένου τοῦ τέλους.

Ἐπιστολογραφία

Ἀφθονον ὕλην εἰς τὴν ὑψηλότεραν κριτικὴν ἔδωκεν ἡ Ἐπιστολογραφία. Περιφέρονται δηλαδὴ καὶ μέχρι νῦν ἐπιστολαὶ πλείσται ἐν ὀνόματι πάντων ὡς εἰπεῖν τῶν ἐπισήμων ἀνδρῶν τῆς Ἑλλάδος, οἷον Θεμιστοκλέους, Σωκράτους, Πλάτωνος, Δημοσθένους, Αἰσχίνου κλπ. Πάσας σχεδὸν ταύτας ἐξήλεγξε νόθους ἡ κριτικὴ, μάλιστα δὲ τὰς τοῦ Φαλάριδος.

Τὰ ἀνωτέρω ἐξοκοῦσι νὰ ἀποδείξωσι καὶ τὴν γένεσιν τῆς τοιαύτης κριτικῆς, τὴν ἀνάγκην αὐτῆς, τὴν ἀπανταχοῦ μὲν ἐφαρμογὴν αὐτῆς, μάλιστα δὲ εἰς τὰς προσημειωθείσας περιπτώσεις.

Κριτήριον τῆς ὑψηλότερας Κριτικῆς

Τὰ κριτήρια τῆς ὑψηλότερας κριτικῆς εἶναι, ὡς καὶ

ἐν τῇ κατωτέρᾳ, λόγοι ἐξωτερικοὶ καὶ λόγοι ἐσωτερικοί. Οἱ πρῶτοι λαμβάνονται ἐκ τῆς μαρτυρίας ἄλλων ἀξιόπιστων, οἱ δεῦτεροι λαμβάνονται ἐκ τῶν σπλάγγων τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος πονήματος. Ἰσχύουσι καὶ ἐν τῷ προκειμένῳ ὅσα προλαβόντως περὶ τῆς ἱστορικῆς κριτικῆς παρατηρήσαμεν.

1) Λόγοι Ἐξωτερικοὶ

Οἱ ἐξωτερικοὶ λόγοι εἶναι καὶ ἐνταῦθα ἡ θετικοὶ ἢ ἀποφατικοί, ὑπὲρ ἢ κατὰ. Θετικοὶ εἶναι ὅταν σύγχρονοι ἢ ὀλίγον τι μεταγενέστεροι, οἵτινες ἐδύναντο νὰ γινώσκωσιν ἀκριβῶς τὸ πρᾶγμα, παρέχωσιν ὠρισμένην μαρτυρίαν ὑπὲρ ἢ κατὰ. Οὕτω λ. χ. ἐὰν ὁ Ἀριστοτέλης ἀναφέρῃ ῥητῶς καὶ κατ' ὄνομα Πλατωνικοὺς διαλόγους, ἡ μαρτυρία εἶναι ἰσχυρά, διότι ὁ Ἀριστοτέλης ἐδύνάτο νὰ γινώσκῃ. Οὕτως ὁ Θεόφραστος περὶ Ἀριστοτέλους καὶ καθεξῆς. Τούναντίον ἡ μαρτυρία τοῦ Κικέρωνος πολλὰς πλατωνικὰς ἐπιστολάς ἀναφέρουσα, δὲν εἶναι καθ' ἑαυτὴν ἱκανὴ νὰ ἀποδείξῃ ἀνακρίτως τὴν γνησιότητα αὐτῶν, διότι ὁ Κικέρων δὲν ἐδύνάτο νὰ γινώσκῃ τὸ πρᾶγμα ἀκριβῶς καὶ βεβίως. Εἶναι καταδήλως ἰσχυροτέρα μεταγενεστέρων ἄλλων μαρτυριῶν, ἀλλ' ἀσθενεστέρᾳ τῆς τῶν συγχρόνων.

Ἀποφατικοὶ δὲ λόγοι εἶναι ὅταν πηλαιοὶ συγγραφεῖς δεικνύωσιν ὅτι ἀγνοοῦσιν ἐν οἷονδῃποτε βιβλίῳ, διότι δὲν ἀναφέρουσιν αὐτό, ἐνῶ εἶχον αἰτίαν νὰ ἀναφέρωσι καὶ ἤθελον πιθανώτατα ἀναφέρει καὶ μεταχειρισθῇ, εἰ ἡ ν γεγραμμένον ὑπὸ τοῦ ὑποτιθεμένου συγγραφῆς ἢ τοῦλάχιστον, εἰ τότε ὑπῆρχεν. Οὕτω π. χ. ὁ πολὺς Ἑρμᾶννος τὴν δόξαν αὐτοῦ περὶ τῆς μεταγενεστέρως ἐποχῆς τῶν Ἀργοναυτῶν τοῦ Ὀρφέως καὶ διὰ τούτου προσέτι στηρίζει ὅτι ὑπ' οὐδενὸς τῶν ἀρχαιοτέρων μνημονεύεται ἢ ἀναφέρεται. Ἐπὶ τοιούτων περιστάσεων ἐθίζουσιν ὅσον ἐνδέχεται νὰ προστρέχωσιν εἰς λόγους ἐξωτερικούς. Τὴν δύναμιν τῶν ἀποφατικῶν ἐν παραβολῇ πρὸς τοὺς καταφατικούς ἐξηγησάμεθα ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἐν τῷ περὶ Κατωτέρου Κριτικῆς.

Δυσκολώτερον ἐκτιμᾶται ἡ μαρτυρία ἐν τοῖς περὶ Ὀμήρου, α') διότι οἱ μὲν μεταγενέστεροι δὲν ἔχουσι τὴν βαρύτητα τῶν συγχρόνων ἢ προγενεστέρων τοῦλάχιστον, ἀλλὰ πολλάκις ἀβανανίστως ὁ εἰς παραλαμβάνει παρ' ἄλλου· οἱ δὲ ἀρχαιότεροι, οἷον Θουκυδίδης, Πλάτων κλ. ὀνομάζουσιν Ὀμήρου ἔπη πάντα τὰ ὁμηρικά, ὅσα δηλαδὴ κατὰ τὸ πνεῦμα τῶν γνησίων τοῦ Ὀμήρου ὄντα πεποιημένα ἀπετέλουν τὸν ἐπικὸν κύκλον καὶ εἰς ἓνα ποιητὴν, τὸν Ὀμηρον, προσεγράφοντο· σύγχρονοι δὲ οὐχ ὑπάρχουσιν, ὅπερ, εἰρήσθω ἐν παρόδῳ, ἀποτελεῖ ἐν τῶν ἀλύτων προβλημάτων τῆς φιλολογίας, πῶς οὐδεὶς σύγχρονος τῷ Ὀμήρῳ ἐστὶ καὶ αἰῶνας μετέπειτα οὐδεὶς

ἀναφέρεται. Καὶ τοῦτο δὲ ἐν τῶν κατὰ τῆς ὑπάρξεως τοῦ Ὁμήρου ἐπιχειρημάτων.

2) Λόγοι Ἑσωτερικοὶ

Οἱ ἑσωτερικοὶ λόγοι λαμβάνονται, ὡς εἵπομεν, ἐκ τῶν συγχρόνων καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως τοῦ πονήματος, γινόμενοι ὑπὲρ ἢ κατὰ, ὡς ἔχουσιν ἰδιότητος. Ὡς πρὸς τοῦτο ἐξετάζονται :

1) Τὸ ὕλικόν περιεχόμενον τοῦ συγγράμματος. Οὕτω π. χ. ἐὰν δεικνύωνται ἐν αὐτῷ γνώσεις, ἃς τότε δὲν εἶχον, περὶ Χριστοῦ φέρ' εἰπεῖν ἐπὶ τῆς ἀκμῆς τῆς Ἑλλάδος, ἐὰν ἀναφέρωνται πράγματα, ἅτινα βεβαίως τότε δὲν εἶχον, χαρτίον, πυρεῖα, βαμβάκοπυρίτις, ἀτμόπλοια, ἡλιοτυπία, φωτογραφία καὶ τὰ τοιαῦτα, ἐὰν μνημονεύωνται συμβάντα, ἅτινα τότε δὲν εἶχον ἐτι συμβῆ, φανερόν ἐστι τὸ πόνημα ἐκεῖνο δὲν εἶναι γνήσιον.

2) Τὸ εἰδικὸν γνῶρισμα τῆς συνθέσεως. Οὕτω π. χ. οἱ πλατωνικοὶ διάλογοι ἔχουσιν εἶδος πολλὰ χαρακτηριστικὸν δραματικὸν προοίμιον, ἐλκύον τὴν προσοχὴν καὶ κινοῦν τὴν προσδοκίαν, ἰδιαίτερον πλοκῆς τρόπον, συνδεσμον τοῦ φυσικοῦ καὶ ἡθικοῦ μέρους τῆς φιλοσοφίας, ἰδιαίτερον περὶ τὴν διαλεκτικὴν δεξιότητα, εὐφυστάτην εἰρωνεῖαν κλ., ἥτις τοσοῦτον ἰσχυρῶς ἀναφαίνεται, ὥστε εἶναι ἀδύνατον νὰ λανθάνῃ καὶ νὰ μείνῃ ἀγνώριστος.

3) Ἡ ἰδιότης τῆς γλώσσης. Ἐπειδὴ δηλαδὴ οἱ ἀρχαῖοι μετὰ πλείστης ἐπιμελείας ἐπεξεργάζοντο τὸ ὅφος, μετὰ πολλῆς αὐστηρότητος κρίνοντες αὐτό, καὶ προσέτι ἡ ζωὴ τῆς γλώσσης προώδευε τῷ χρόνῳ καὶ ὅλοι οἱ τρόποι τοῦ λέγειν δὲν μένουσι διὰ παντός, οὔτε αἱ σημασίαι τῶν λέξεων δὲν ἐδύναντο νὰ ᾤτιν εὐχρηστοὶ εἰς πάντα καιρόν, ἀλλ' ἕκαστος αἰὼν καὶ ἕκαστος μέγας συγγραφεὺς ἔχει τὰ ὅρια αὐτοῦ, διὰ τοῦτο πρέπει νὰ γινώσκῃται ἡ κατάστασις τῆς γλώσσης κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν, τὸ ἰδιαίτερον εἶδος τῆς τοῦ συγγραφέως συνθέσεως καὶ κατ' αὐτὸ νὰ παραβάλλῃται τὸ κρινόμενον πόνημα· εἰ μὲν κατὰ πάντα συμφωνεῖ, εἶναι γνήσιον, εἰ δὲ μή, νόθον καὶ ψευδεπίγραφον.

4) Τὸ πνεῦμα τοῦ συγγραφέως. Οὐδεμία ἴσως λέξις μᾶλλον ἀόριστος κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς λέξεως πνεῦμα, πολυειδῶς καὶ πολλαχῶς ἐκλαμβανομένης. Ἐνταῦθα ἐκλαμβάνεται ὡς τρόπος τοῦ θεωρεῖν τὰ πράγματα. Ὡς δηλαδὴ ἕκαστον ἔθνος ἔχει ἰδιαίτερον πνεῦμα, ὅπερ λέγεται πνεῦμα ἔθνικόν, καὶ ἰδιαίτερος ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἑλλάδι ἕκαστον γένος τῆς ὅλης ἐλληνικῆς φυλῆς, ἕκαστον τμήμα τοῦ ὅλου ἐλληνικοῦ, οὕτω καὶ ἕκαστος συγγραφεὺς, ἐνδοξος τοῦλάχιστον καὶ ἀρχέτυπος. ἔχει τὸν ἰδιαίτερον τρόπον τοῦ νοεῖν, τοῦ θεωρεῖν, τοῦ ἀντιλαμβάνεσθαι τὰ πράγματα καὶ τὴν ἰδιαίτεραν γνώμην περὶ ἐπιστήμης, περὶ τέχνης, περὶ κόσμου, περὶ βίου, περὶ

ἀνθρωπότητος, περὶ Κράτους κλπ., ἅπερ συνδέουσι μετὰ τοῦ προσωπικοῦ αὐτοῦ χαρακτήρος. Τὸ πνεῦμα τοῦτο δὲν συνίσταται οὔτε μόνον εἰς τὴν ὕλην, οὔτε μόνον εἰς τὸ εἶδος καὶ εἰς τὴν παράστασιν, ἀλλὰ κεῖται εἰς πάντα ταῦτα ὁμοῦ καὶ εἰς τὸν τρόπον καθ' ὃν πρὸς ἄλληλα συνδέονται· καὶ ὅσον ἐντελέστερον διέρχεται δι' ὅλων τῶν μερῶν, τοσοῦτον ἐντελέστερον εἶναι καθ' αὐτὸ τὸ ὅλον. Οὕτω π. χ. ὁ πολιτικὸς τρόπος τοῦ θεωρεῖν τὰ δημόσια πράγματα, ἡ πρακτικὴ σύνεσις τῶν ἐν τούτοις λόγων, ἡ κριτικὴ ἀνάπτυξις καὶ κατ' αἰτιολογίαν ζύγισις τῶν συμβεβηκότων, ἡ φραστικὴ ἀκρίβεια, τὸ ἐπίτομον τῆς φράσεως, τὸ τολμηρὸν ἐνίοτε καὶ ἡμελῆμενον, δὲς δ' εἰπεῖν καὶ παρακεκινδυνευμένον τῆς συνθέσεως ἐμόρφωσαν ὅλον τι καὶ συνεχὲς καὶ ἀχώριστον, καὶ τοῦτό ἐστι τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνδρός, εἰς ὃν Θεουκιδίδου, καθ' ὃ προσῆκον νὰ θεωρῶνται καὶ νὰ κρίνωνται τὰ καθ' ἕκαστον. Τούναντίον δὲ ἡ ἰδέα τῆς ἀπανταχοῦ ἀποτίσεως διὰ προγενόμενα ἀμαρτήματα, ὁ σκοπὸς τῆς ἀπανταχοῦ ἀναδείξεως τῆς νεμέσεως εἶναι ὅλως δι' ὅλου χαρακτήρ τοῦ Ἡροδότου. Ὁ Ἡρόδοτος σέβεται τοὺς χρησμούς καὶ πιστεύει τὴν πληρῶσιν αὐτῶν, ὁ Θεουκιδίδης περιφρονῶν ταῦτα ἀγωνίζεται νὰ φθάσῃ εἰς τὴν ἀληθινὴν αἰτίαν τοῦ πράγματος. Ἡ περὶ ἐμφύτων ἰδεῶν πεποιθήσις εἶναι ὅλως διόλου τοῦ Πλάτωνος, ἡ κλίσις καὶ τάσις εἰς τὸ ἐξάγειν τὰ πάντα ἐκ τῆς πείρας ἐστὶν Ἀριστοτελική.

(Ἐπεταὶ συνέχεια)

CATULLE MANDÈS

Η ΣΚΟΥΦΙΑ ΤΗΣ ΠΑΝΤΡΕΜΜΕΝΗΣ

Ἐμένα, εἶπεν ἡ Ρόζα Μουσσόν, ἀφοῦ ἐρρόφησεν ὀλίγον ἐκ τοῦ ποτηρίου τῆς, ὅπου ἡ σαμπάνια ἔλαβε σχῆμα ἀφρώδους μικροῦ κύματος ἐτοίμου νὰ καταπέσῃ, ἐμένα με κατέστρεψεν ἡ σκούφια τῆς παντρεμμένης.

Σῶμα παχὺ καὶ ὠραῖο, ροδοκόκκινη, ντεκολτέ, μὲ τὰ χέρια γυμνά—περισσότερη ἐπιδερμὶς ἀπὸ ροῦχο—ἐγελοῦσεν, ἐνῶ ἔλεγε ταῦτα. Μὰ μέσα στὰ ὠραῖά της διαυγῇ καὶ γλυκὰ μάτια ἐκαθρεφτιζέτο κάποια ρεμβώδης ἔκφρασις, κάποια ἀνάμνησις ἀμυδρά, παλαιά, ἴσως ἀσαφής.

Τὴν ἐκυττάξαμεν, ἐκθαμβοί.

Ποιά σκούφια; Ἡ σκούφια τῆς παντρεμμένης; Καὶ μήπως οἱ παντρεμμένες φοροῦν σκούφιας, ἔστω καὶ κοσμημέναις μὲ μπουμπούκια ἀνθέων παρτοκαλλιᾶς μετὰ τῶν τριχάπτων; Καὶ ἔλεγεν ὅτι ἡ σκούφια αὐτὴ τὴν εἶχε καταστρέψῃ; Ἀστεῖον, ἀναμφιβόλως, ἡ παραλογισμός.

Ἡ μικροῦλα αὐτὴ Μουσσὸν μὲ τρία ποτήρια σκαμνία εἶχε κάνει τὸ κεφάλι τῆς ἄνω-κάτω!

Ἐν τούτοις ἐξηκολούθησε μὲ γέλιο ζωηρότερο!

— Πρῶτα-πρῶτα δὲν σὰς λέω πῶς ἦταν στ' ἀλήθεια σκούφια. Ἵσως μάλιστα δὲν ὥμοιαζε καθόλου, ἐκτὸς τῆς δαντέλλας. Φαντασθῆτε ὅ,τι σὰς ἀρέσει. Θέλω νὰ εἶμαι συγκαταβατική καὶ εἶμαι. Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι κατ' αὐτὴν τὴν στιγμήν, ἀντὶ νὰ τρώω «πατὲ φοά-γρᾶ», τὸ ὁποῖον μοῦ πειράζει πάντοτε τὸ στομάχι καὶ νὰ γελῶ μὲ μίαν παρέαν νέων, οἱ ὅποιοι δὲν μοῦ συγκινοῦν πλέον τὴν καρδιά, θὰ ἤμουν ἔτοιμη, σὰν καλὴ χωρική, νὰ κοιμηθῶ ἤσυχα, νανουρίζομένη μὲ τὸ ρογχάλισμα τοῦ συζύγου μου, ἢ θὰ ἀγρυπνοῦσα πᾶν' ἀπ' τὸ κρεβάτι κἀνεὸς μωροῦ κοιμισμένου μέσα στὰ σκεπάσματά του, ἂν δὲν εἶχα πεποιθήσιν εἰς τὴν κατηραμένην αὐτὴν σκούφιαν!

Ἀναμφιβόλως ἡ Ρόζα Μουσσὸν ἤθελε νὰ διηγηθῇ καμμίαν ἱστορίαν καὶ ἀκριβῶς τὸ βράδυ ἐκεῖνο, ἐστενοχωρούμεθα πολὺ, καὶ ἤκούσαμεν. Διαβάστε ὅ,τι εἶχαμεν ἀκούσῃ.

«Σεῖς, οἱ ὅποιοι εὐχαριστεῖσθε, ἀφ' ὅτι εἴμεθα—καὶ δὲν τὸ λέγω πρὸς κολακείαν μου!—δὲν ἀνησυχεῖτε διόλου περὶ τοῦ τί εἴμαστε ἄλλοτε· φαντάζεσθε Ἵσως ὅτι εἶχαμε πάντοτε ἐνδυμασίας 2000 φράγκων καὶ ὅτι ἐτρώγαμεν εἰς τὸ μεγαλύτερον ξενονοχεῖον. Τί πλάνη! Δὲν ξέρετε τὴν ἀρχήν! Καὶ τὰ συνηθέστερα ἄνθη, ἐκεῖνα ἀκόμη τὰ ὁποῖα ὅλος ὁ κόσμος μυρίζει, ὑπῆρξαν κάλυκες. Αἱ νέαι ὑπῆρξαν κοριτσάκια. Νά, ἡ ὑψηλὴ Κλημεντίνη, ἐκεῖ κάτω, ἡ ὁποία πάντοτε βιάζεται νὰ φύγῃ, διότι τὰ ἄλογά της πιθανὸν νὰ κρυώσουν, ἐνῶ τὴν περιμένουν, ἐγύριζε στὰς 4 τὸ πρωὶ στοὺς δρόμους, μὲ ἓνα μικρὸ μπόγο στὸν ὦμο, πίσω ἀπὸ τὴν μητέρα της, ἡ ὁποία ἐδαστοῦσεν ἓνα μπόγο μεγαλύτερον! Μὴν τὸ ἀρνήσαι, σὲ ἀνεγνώρισε προχθές, ὅταν σὲ εἶδεν ἡ σπιτονοικυρά μου.

Ἐγὼ διαφέρω. Ἐμαθα γράμματα· ἤξευρα μάλιστα καὶ ὀρθογραφίαν· τώρα, ὅταν γράφω κἀνω ἀνορθογραφίας γιὰ νὰ μὴν φαίνωμαι σοβαρά. Ἀλλὰ ἐκφράζομαι καλὰ, ὅταν θέλω, ἔ;

Ὁ Μπαμπᾶς κι' ἡ μαμᾶ τίμιοι ἄνθρωποι μὲ μικρὰ εἰσοδήματα μὲ εἶχαν εἰσαγάγῃ σὲ σχολὴ καλογραιῶν.

Ἐνα πολὺ ψηλὸ παλαιὸ σπίτι, μὲ δένδρα πολλὰ καὶ ψηλοὺς τοίχους.

Τότε δὲν ὠνομαζόμην Μουσσὸν καὶ ἐπειδὴ κανεὶς δὲν ὑπόπτευε τί θὰ γινόμεν μίαν μέραν, εἶχα φίλας τὰς καλλιτέρας μαθητρίδας τῆς σχολῆς, κόραις τραπεζιτῶν, μαρκεσιῶν! Τέλος πάντων, καλαῖς γνωριμίαις! Εἶχα πρὸ πάντων μίαν ποῦ μὲ ἐλάτρευε· τὴν Ἀδέλαν δὲ Λαμπράδ. Ἡμεῖθα δύο ἀδελφαί. Ὅπου ἡ μία, ἐκεῖ καὶ ἡ ἄλλη. Ὅταν μᾶς ἐζήτουν, ἦσαν βεβαίωτατοι ὅτι θὰ μᾶς εὕρισκον μαζὶ εἰς κάποιαν γωνίαν τοῦ κήπου, καθημένας

κάτω ἀπὸ κινέαν δένδρον· νὰ διηγούμεθα σιγὰ-σιγὰ ἱστορίες ἀτελείωτες.

Ἦμουν τότε εὐχαριστημένη εἰς τὴν σχολήν, ὥστε δὲν θὰ ἐζήτουν ἄλλο παρὰ νὰ μείνω διαρκῶς εἰς τὴν σχολήν, ἂν δὲν εἶχα τὴν ἐπιθυμίαν—ὦ πόσο μεγάλην ἐπιθυμίαν—δεκατεσσάρων ἐτῶν—νὰ παντρευθῶ!

Διότι, βλέπετε, πρέπει νὰ σὰς ἐξηγήσω, ὅτι τὰ τίμια κορίτσια εἶναι πολὺ τίμια, δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, ἀλλὰ ὑπάρχουν στιγμὰι ποῦ ὁμοιάζουν μὲ τὰ κορίτσια ποῦ δὲν εἶναι! Ἡ κοκόταις στὴν ἀρχὴ τοῦ ἐπαγγέλματός των, ὅταν φοροῦν εἴκοσι λεπτῶν ρόμπα περνοῦν τὸν κειρόν τους, ὀνειρεύμεναι ὅτι ὑπάρχουν θέατρα, ζυχαροπλαστεῖα καὶ χοροὶ πρὸ πάντων, μεγάλοι χοροὶ, ὅπου ἔρχονται κύριοι πολλοὶ κομποί, ξένοι, Ἀγγλοι, Ρῶσσοι. Ἄν ἠδύναντο νὰ μεταβοῦν ἐκεῖ, ὅπως κ' ἄλλαις μὲ τουαλέτταις, θὰ εὕρισκαν Ἵσως κινέαν δι' αὐτάς, μὴ ὑπολογίζοντα τὰς δαπάνας. Ἐ! λοιπόν, τὰ φρόνιμα κορίτσια ἔχουν ἰδέα, τοιούτου εἶδους... μὲ τὴν ἐξῆς διαφορὰν, ὁ κόσμος ποῦ ὀνειρεύονται εἶναι ἓνα κέντρον, ὅπου εὕρισκονται... σύζυγοι.

Εἰς τὴν σχολήν, ποῦ ἤμουν, ἐσκέπτοντο ὅλοεν τὸν γάμον καὶ αὐταὶ ποῦ δὲν ἦσαν οὔτε εὐμορφες πολὺ, οὔτε πλούσιαι πολὺ προσηύχοντο νυχθημερόν, διὰ νὰ εἶναι βέβαιαι, ὅτι θὰ εὕρισκαν ἀμέσως ἓνα σύζυγον, μόλις θὰ ἐπέστρεφαν εἰς τοὺς γονεῖς των.

Ἐγνώριζον ὅμως καὶ ἄλλο ἓν μέσον, πολὺ συντελεστικώτερον. Σεῖς Ἵσως δὲν τὸ γνωρίζετε· ὁ καλλίτερος οἰωνὸς διὰ τὸν γάμον εἶναι νὰ κατέχη τις τὴν σκούφια, τὴν ὁποίαν ἐφόρεσε μία νέα τὴν νύκτα τοῦ γάμου της. Ἡμεῖς τὸ ἤξεύραμεν. Καὶ ἦτο βέβαιον· ἀμφιβολία δὲν ἐπετρέπετο. Ἡριθμοῦντο εἴκοσι παραδείγματα. Νέαι ἀσχημόται, χωρὶς πεντάρα—τὰς ἐνθυμοῦντο, ἀνέφερα καὶ τὰ ὀνόματά των—εἶχον ὑπανδρευθῇ δέκα πέντε ἡμέρας μετὰ τὴν εἰσοδὸν των εἰς τὸν κόσμον ἀποκλειστικῶς, διότι κατεῖχον μίαν τέτοια σκούφιαν.

Φαντάζεσθε τὴν ἐπιθυμίαν μας νὰ ἀποκτήσωμεν ἓνα ἀπὸ τὰ μαγικὰ αὐτὰ πράγματα. Καὶ ἡ συμφωνία εἶχε γίνῃ ἐνορκος μεταξὺ μας· ὅποια θὰ ὑπανδρεύετο πρώτη δὲν θὰ παρέλειπε νὰ δώσῃ εἰς ἄλλην τὸ κειμήλιον αὐτό· ὅταν ἡ Ἀδέλα δὲ Λαμπράδ ἔφυγε ἀπὸ τὸ σχολεῖον ἔπεσα εἰς τὸν λαιμόν της κλαίουσα καὶ τῆς εἶπα μυστικῶς «ᾠ! θὰ μοῦ στείλῃς τὴν σκούφια σου; πές μου».

Καὶ μοῦ τὴν ἔστειλε.

Ἦτο ὥραία, πολὺ ὥραία. Ἀπὸ διαφανῆ μουσελίαν μὲ δαντέλλας, ὅχι πολὺ μακρὰ, μὲ κοντὰ μανίκια, ὀλίγον ντεκολτέ...

Διεκόψαμεν τὴν Ρόζαν Μουσσὸν. Αὐτὸ ποῦ μᾶς περιέγραφε δὲν ἦτο σκούφια! Μία σκούφια δὲν εἶχε μανίκια, μία σκούφια δὲν εἶναι ντεκολτέ.

— Εἰσθε αὐθάδης! ἀνεφώνησε. Σὰς εἶπα ὅτι ἦταν

μία σκούφια και ἡ ὥραιότερα τοῦ κόσμου, ἂν και ὀλίγον μεταχειρισμένη, ἀλλ' ἀκριβῶς δι' αὐτὸ ἤξιζε περισσότερα.

Ἦμην τώρα ἀπολύτως βεβαία ὅτι θὰ ὑπανδρευόμην! Καί γι' αὐτό, μὰ τὴν πίστιν μου, μόλις ἐπέστρεψα εἰς τὴν οἰκογένειάν μου, ἐφέρθη με ἀναίδειαν καὶ ἔκανα τὴν κοκέττα με ὅλον τὸν κόσμον. Τί εἶχα νὰ φοβηθῶ; ἡδονάμην νὰ γελῶ με τὸν δεῖνα, νὰ ἀφίνω ὀλίγον περισσότερον τὸ χέρι μου εἰς τὸ χέρι του· καμμία ἀπνευσία δὲν θὰ ἡδύνατο νὰ με βλάβῃ, ἀφοῦ εἶχα τὴν σκούφια. Ἐγίνα περισσότερον τρελλή· τόσον τρελλή, ὥστε μὴ φορὰ δὲν ἡρνήθην νὰ ὑπάγω στὰς δέκα τὸ βράδυ, ὁλομόναχη, εἰς τὸν κῆπον τοῦ πατέρα μου με ἓνα μικρὸν μου ἐξαδελφόν, ὅστις εἶχεν ἔλθῃ νὰ μᾶς ἰδῇ κατὰ τὰς διακοπὰς. Ἦθελε νὰ μοῦ δείξῃ μὴ φωλιὰ πετροχειλιδιονίου, ποῦ εἶχεν εὑρεῖ εἰς τῆς πέτρες, πίσω ἀπὸ μίαν κκ-πνοδόχην. Ἰσχυρίζετο ὅτι ἐφαίνετο καλλίτερα τὴν νύχτα.

Ἦτο εὐγενὴς ὁ ἐξαδελφός μου· ζωηρός, μελαγχρινός, με μακρὰ μουστάκια. Με πικρετῆρει με βλέμματα τρυφερὰ μέσ' τὰ μάτια, ποῦ εἰσέδυν εἰς τὴν καρδίαν μου γλυκὰ, θερμά. Ὅ,τι ἐδοκίμαζα τότε, τὸ αἰσθάνονταί τὰ ἄνθη ὅταν τὰ θερμαίνῃ ὁ ἥλιος. Καὶ ἔλεγε λόγια θεῖα. Ἄ! τὰ λόγια αὐτὰ δὲν τὰ ξέρετε σεῖς· καὶ ἐγὼ τὰ ἐλησμόνησα ὕστερ' ἀπὸ τόσα ἄλλα. Ἐκεῖνο τὸ βράδυ κάτ' ἀπὸ τὰ δένδρα, με ἐγοήτευαν καὶ, ἐνῶ ἐζητούσαμε τὴν φωλιὰ, τὸν ἄφιναν νὰ με παρασύρῃ, ἐν ἐκστάσει, μέσ' τὴν ἀγκαλιά του, ἐνῶ με ἐσφιγγε δυνατώτερα, δυνατώτερα ὁλοέν, φιλῶν κατὰ διαλείμματα τὰ μαλλιά μου καὶ αἰφνης... ἐγλίστρησε στὰ χόρτα παρασύρας κ' ἐμένα. Διότι τὸ πρωὶ ἀκριβῶς εἶχε βρέξῃ. Ἄλλ' αὐτὸ μοῦ ἦτο ἀδιάφορον, ἂν εἶχε βρέξῃ ἢ ὄχι, καὶ πῶς ἐγλύστρουν ὁ ἐξαδελφός μου, καὶ ἐπίσης ἀδιάφορον ὑπῆρξε γιὰ μένα, ὅταν με ἐμάλωσεν ὁ πατέρας, ἐπειδὴ ἐγυρίσαμεν ἀργὰ εἰς τὸ σαλόνι. Καμμία πιθανὴ ἀνησυχία· ἡμουν βεβαία, ὅτι ὁ ἐραστής μου θὰ με ἐνυμφεύετο, ἀφοῦ εἶχα τὴν σκούφια μιᾶς παντρεμένης. Ἄ, βεβαία! ὁκτώ ἡμέρας ἔπειτα ὁ μικρός μου ἐξαδελφός ἐφυγε. Καὶ ποτὲ πλέον δὲν ἤκουσα νὰ ὁμιλοῦν περὶ αὐτοῦ.

Ἰδοὺ γιὰτί πίνω αὐτὸ τὸ βράδυ συμπάνια μαζὶ σας εἰς τὸ φρικῶδες αὐτὸ κόκκινο δωμάτιον, τὸ ὁποῖον ἀηδιάζω ἀπὸ 10 ἐτῶν τέσσαρας φορὰς τὴν ἐβδομάδα τακτικά»

Ἡ ὑψηλὴ Κλημεντίνη ἐξερράγη εἰς γέλωτας.

— Ἀνοησίες, προλήψεις, εἶπε. Βλέπεις πότον τοῦ ἐχρησίμευσεν ἡ σκούφια· ἀλλὰ ἡ Ροζα Μυσσὸν ἀπῆντησε, με θελκτικὴν σοφρότητα, τὴν ὁποίαν δὲν ἐγνωρίζαμε, σιχαρότητα παιδιοῦ ποῦ ὑπερασπίζεται τὸ παιγνίδι του.

— Δὲν πρέπει νὰ γελᾷτε. Ἐγὼ τοῦλάχιστον πιστεύω πάντοτε. Δὲν ἠπκῶντο εἰς τὴν σχολὴν ὅταν ἔχη καμμία σκούφια παντρεμένης, εἶνε βεβαία, ὅτι θὰ πν-τρεφτῇ ἐντὸς ὀλίγου. Ἀλλὰ ὑπάρχουν λογίων—λογίων σκούφιας.

— Τί ἐννοεῖς; ἠρώτησεν ἡ Κλημεντίνη.

— Ἀκουσε. Ἀφοῦ ἐφυγεν ὁ ἐξαδελφός μου ἐπῆγα νὰ ἰδῶ τὴν Ἀδέλαν Λαμπράδ καὶ τῆς διηγήθην τὴν ἱστορίαν μου.

Τῆς ἤρθαν δάκρυα καὶ ἐφώνασε· «Ἐννοῶ τὸ πᾶν, ὦ, ἐννοῶ τὸ πᾶν». Ἠθέλησα νὰ τὴν μαλώσω. Ἀναμφιβόλως με εἶχεν ἀπατήσῃ, θὰ μοῦ εἶχε στείλῃ καμμίαν

ἄλλην! ὦ, ὄχι, ὄχι μοῦ εἶπε κοκκινίζουσα· ἦτον αὐτὴ ἡ ἰδία, ἀλλὰ, ἐννοεῖς, τὸ βράδυ, πρὶν με νυμφευθῇ ὁ σύζυγός μου, μοῦ τὴν εἶχε βγάλῃ!

(Μετάφρασις).

Ριχάρδος Σ. Παρίδης.

ΕΚ ΤΗΣ ΞΕΝΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Η ΨΥΧΗ ΤΟΥ ΠΕΤΡΟΥ

Διήγημα ὑπὸ Γεωργίου Ὁνέ

(Κατὰ μετάφρασιν ΚΩΝΣΤ. ΑΝΤ. ΠΑΠΑΠΑΝΟΥ)

(Συνέχεια)

— Ἐγὼ τὸν εἶδον τελευταῖος, εἶπε τότε ὁ Ρῶσος ἰατρός. Με ἄφησε διὰ νὰ ὑπάγῃ νὰ ἰδῇ τὴν ἐρωμένην του· κάποια σκηνή, ὅπως συνήθως ἐγένετο θὰ ἐπηκολούθησεν... ἐξῆλθε τῆς οἰκίας της καὶ δὲν γνωρίζουν πλέον τί ἀπέγεινε... λαθρέμποροι ἀπήσχόλησαν ὅλην τὴν νύκτα τοὺς τελωνοφύλακας τοῦ Βεντιμιλιόν.

Ἀντηλλάγησαν καὶ μερικοὶ πυροβολισμοί, πλησίον ἐκείνου τοῦ μέρους ἀνευρέθησαν τὸ ἐπανωφόριον, ὁ πῖλος καὶ τὸ ἐπισκεπτήριόν του.

— Καὶ τὸ σῶμα; ἠρώτησεν ὁ Ἰάκωβος.

— Τὸ κύμα θὰ τὸ ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν ἀκτὴν.... θὰ δυνηθοῦν οὕτω νὰ τὸ ἐνταφιάσουν... καὶ οἱ φίλοι του θὰ γνωρίζουν εἰς ποῖον μέρος νὰ ὑπάγουν νὰ τὸν κλαύσωσι.

Βαθὺς στεναγμός, κατόπιν ὁ δοῦπος πίπτοντος σώματος ἠκούσθησαν σχεδὸν ταυτοχρόνως

Ὁ Ἰάκωβος καὶ ὁ ἰατρός ἠγέρθησαν ἐντρομοί. Ὁ Δαβιδῶρ προύκωρσε ζωηρῶς, παρετήρησε διὰ τοῦ παραθύρου καὶ ἀφῆκε φωνὴν ἐκπλήξεως.

Δύο βήματα, μακρὰν τοῦ παραθύρου ἡ Ἰουλιέττα ἔκειτο ἄνευ αἰσθήσεων. Εἰς μάτην εἶχε προσπαθήσει νὰ κρατηθῇ ἀπὸ ἓν κάθισμα. Τὸ κάθισμα μετ' αὐτῆς εἶχε πέσῃ. Χλωμή, με κλειστοὺς τοὺς ὀφθαλμούς ἐφαίνετο νεκρά.

Οἱ δύο ἄνδρες ἔσπευσαν εἰς τὴν οἰκίαν.

Εἰς τὸν ἀκουσθέντα κρότον ἡ κυρία Ἀλμεριά εἶχεν ὀρμήσῃ. Ἐκ τῆς ἀνεωγμένης θύρας εἶχεν ἰδῇ τὴν κόρην της. Εἰς ἐν δευτερόλεπτον τὴν ἔλαβεν εἰς τὰς ἀγκάλας της, ὡς παιδίον καὶ τὴν ἀπέθεσεν ἐπὶ ἐνὸς καναπέ, ἐξήτασε τὸ πρόσωπόν της, ἔθεσε τὴν χεῖρά της εἰς τὸ μέρος τῆς καρδίας, ἐβεβαιώθη ὅτι ἔζη καὶ, καθησυχάσασα ὀλίγον, ἠρώτησε τὸν υἱὸν της.

— Τί συνέβη;

Ὁ Δαβιδῶρ εἶχε πλησιάσῃ τὴν νέαν καὶ με ψυχρὸν ὕδωρ ἔβρεχε τὸ μέτωπόν της.

Ὁ Ἰάκωβος δὲν ἔδωσεν εἰς τὴν μητέρα του τὸ ἐπισκεπτήριον, τὸ ὁποῖον, ὡς δι' ὑπερκαρῶν διαθήκης τῇ ἐκκληροδότῃ τὴν ψυχὴν τοῦ φίλου του· εἶπε μόνον τὰς λέξεις αὐτάς:

— Ἀπέθανεν ὁ Πέτρος!

Θὰ ἔλεγε τις, ὅτι ἐκ τοῦ ἀλγεινοῦ της ὕπνου ἡ Ἰουλιέττα τὸ ἤκουσεν.

(Ἀκολουθεῖ)

Τύποις «ΝΟΜΙΚΗΣ» — Ὁφθαλματρείου 5

ΜΕΓΑ ΕΜΠΟΡΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ
ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΝΔΥΜΑΤΟΠΩΛΕΙΟΝ
ΕΝ ΔΑΥΡΙΩ

Διευθυνόμενον παρὰ τοῦ καλλίστου ὑπὸ πᾶσαν ἐπο-
ψιν φίλου μας κ. Κωνσταντίνου Ἀντισάκη, ὅστις διὰ
τῆς ἀόκνου δραστηριότητος καὶ εὐκρινείας κατάρθωσε
τὴν ἰδρυσιν καὶ δύο ἐτέρων ἐν Ἀθήναις καὶ Πειραιεὶ
ὁμοίων καταστημάτων, πλουτισθέντων τελευταίως μὲ
δλα τὰ εἶδη τοῦ εἶδους του, ἐκ τῶν καλλιτέρων εὐρω-
παϊκῶν καὶ ἐντοπίων ἐργαστασίων.

Συνιστῶμεν θερμῶς εἰς ἅπαντας τοὺς συνδρομητάς μας
καὶ ἀναγνώστας μας τὰ ἀνωτέρω τρία καταστήματα,
οἱ δὲ βουλόμενοι νὰ τὰ ἐπισκεφθῶσι εἰμεθα βεβαίοι ὅτι
θὰ μᾶς εὐγνωμονοῦν διὰ τὴν σύστασιν.

ΓΑΛΑΚΤΟΠΩΛΕΙΟΝ Π. ΜΠΕΡΝΙΤΣΑ

Παρὰ τὴν Πλατεῖαν Ὁμονοίας οἰκία Κανταντζόγλου.

Τὸ μόνον ἐν Ἀθήναις τέλειον εἰς τὸ εἶδος του διὰ
τὴν τελειότητα καὶ γνησιότητα τῶν εἰδῶν καὶ διατηροῦν
εἰδικὸν βουστάσιον καὶ ποιμνιοστάσιον.

Οἱ ἐπιθυμοῦντες τὴν γαλακτοτροφίαν ἄς σπεύσωσιν
εἰς τὸ ἀπαράμιλλον αὐτὸ γαλακτοπωλεῖον.

ΑΔΕΛΦΟΙ ΤΣΟΥΚΑ

Ὁδὸς Κλεισθένους ἀριθ. 17 ὅπισθεν τῆς Δημαρχίας.

Μεγάλη ἀποθήκη καυσοξύλων, γαιανθράκων, καυσί-
μου ὕλης εἰς τιμὰς ἀνεπιδέκτους συναγωνισμοῦ.

ΖΥΘΟΠΩΛΕΙΟΝ ΓΟΥΛΙΕΛΜΟΥ

Διευθυνόμενον παρὰ τῶν κ. κ. Δ. Σαρηγιάννη καὶ Ε. Σκορδίλη
παρὰ τῇ Πλατεῖᾳ Συντάγματος.

Ζ ὅος χρυσόκομος Κλωναρίδου.

Ποικιλία hors d'œuvres καὶ κρύα φαγητὰ ἐκλεκτά.

CONFISERIE ET PATISSERIE
DE FRANCE

GEORGES D. BRAVAKIS

Grade Rue de PERA, No 172—176.

Τὸ μόνον ἐν Κωνσταντινουπόλει Ζαχαροπλαστεῖον.

VINS DE TURQUIE ET DE GRÈCE
ANTOINE SAGRÉDO

Etabli en 1857

Pera-Constantinople.

Τὸ μόνον οἶνοπνευματεμπορικὸν κατάστημα παλαιῶν
εἰνων Τουρκίας καὶ Ἑλλάδος ἐκτάκτου ποιότητος.

Τὸ μόνον Ζυθοπωλεῖον ἐν Θεραπείᾳ (Κων)πολεως)
διευθυνόμενον παρὰ τοῦ καλλίστου ἐκ Καρπενησίου ὁμο-
γενοῦς κ.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΨΥΛΛΟΠΟΥΛΟΥ

Ἡ καθαριότης, ἡ περιποίηση, τὸ πρόθυμον τῆς ὑπε-
ρεσίας εἶνε τὰ μόνον συστατικά τοῦ ἀνωτέρω καταστή-
ματος. Συνιστῶμεν θερμῶς εἰς τοὺς διερχομένους ἐκείθεν
Ἑλληνας. — Μεγάλη ὁδὸς Θεραπεία, ἀριθ. 29.

Δωρ ΑΝΔΡΕΑΣ ΡΟΣΟΛΥΜΟΣ
ΜΑΙΕΥΤΗΡ-ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΟΣ

Δέχεται καθ' ἐκάστην 3—5 μ. μ.

1 Ὁδὸς Δεληγεώργη.

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Πλατεῖα Μωχάμετ Ἀλῆ

Ἐναντι τῶν Μικτῶν Δικαστηρίων

Διευθυνόμενον ὑπὸ τοῦ κ.

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΑΓΓΛΟΥΠΑ

Δωμάτια καθαρὰ, εὐήλια καὶ εὐάερα. — Καθαριότης
πρωτοφανής. — Διερχομένους εἰς ὅλα τὰ τραῖνα καὶ αἰμό-
πλοια.

Ἀλεξάνδρεια — Αἰγύπτου

STELIO STAMATAKIS

C C I R E (à l'entrée du Mouski)

Τὸ μόνον κατάστημα ψιλικῶν, ἐφοδιασμένον διὰ
ποικιλίας εἰδῶν, προμηθευομένων ἐκ τῶν καλλίστων ἐν
Εὐρώπῃ καταστημάτων. Ἰδίως τὰ parfumerie του
εἶναι τὰ ἐξοχώτερα τῶν εἰς Αἴγυπτον εἰσφερόμενων.

EPICERIE

NIC. & DIM. G. ROUND, CA I R E, Egypte

Vis-à-vis du GRAND ELDORADO

Ἀπαντα τὰ εἶδη τῶν ἀποικιακῶν ἐκλεκτῆς καὶ ἀ-
ρίστης ποιότητος· τὸ μόνον παντοπωλεῖον ἐνθα ὁ ἐπι-
σκεπτής δὲν ἀναχωρεῖ ἐκείθεν δυσηρεστημένος. Διευθύνε-
ται δὲ ὑπὸ τῶν καλλίστων ἀδελφῶν Ν. καὶ Δ. Γ.
Ροῦντο.

G. K. KONDOS

Magazin de Coloniales

CONSTANTZA

Τὸ μόνον ἐν Κωνσταντῶν παντοπωλεῖον Διευθυνόμενον
παρὰ τοῦ καλλίστου φίλου νέου Γεωργίου Κόντου.
Ἀπαντα τὰ εἶδη ἀποικιακῶν ἐκλεκτῆς καὶ ἀρίστης
ποιότητος.

Τὸ διευθυνόμενον πρὸ πολλῶν ἐτῶν ὑποδηματοποιεῖον
παρὰ τοῦ καλλίστου συμπατριώτου μας

ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΑΤΘΑΙΟΥΔΑΚΗ
ΕΝ ΚΩΝ)ΠΟΛΕΙ

Εἶνε τὸ μόνον πεφημισμένον, ὡς πρὸς τὴν στερεότητα
τὴν κομψότητα καὶ τὴν καλλιτεχνίαν. — Συνιστῶμεν θερ-
μῶς εἰς τοὺς ἐν Κων)πόλει ὁμογενεῖς. — Πέρα, Μεγάλη
ὁδὸς ἀριθ. 128.

CORDONNERIE

G. BOURNAZAKI

Maison fondée en 1861

Chaussures en tous genres sur commande.
29—Pera, Passage Hazzopoulo,—29.

CONSTANTINOPLE

ΜΕΓΑ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΟΝ ΠΑΡΙΣΙΝΟΝ

Ι ΣΙΑΚΟΥΦΗΣ ΚΑΙ Σ^Α

13—ΟΔΟΣ ΜΝΗΜΑΤΑΚΙΩΝ—13.

Παραπλεύρως τοῦ «Hotel de Londre»
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

ΖΥΘΟΠΩΛΕΙΟΝ "Η ΑΝΑΤΟΛΗ,"

N. I. ΒΑΛΑΒΑΝΗ

Τὸ κομψὸν καὶ τοῖς πᾶσι γνωστὸν ζυθοπωλεῖον τοῦ
Πέρα Κων)πόλεως μὲ τὸν ἀριστον ζυθον Dreher Steinn-
bruch καὶ τὴν ἀκραν περιποίησιν.